

અગત્યનું

ક્રમાંક:-મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૧૮/૪૦૯૪-૪૧૨૯
ગુજરાત માધ્યમિક અને,
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
સેક્ટર-૧૦ બી, જૂના સચિવાલય પાસે,
ગાંધીનગર. તા.૧૬/૦૮/૨૦૧૮

પ્રતિ,

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, (તમામ)

ગુજરાત રાજ્ય.

વિષય:- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧(વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ બાબત.

સંદર્ભ:- અત્રેનો પત્રકમાંક:-મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૧૮/૩૯૬૧-૪૦૦૦, તા.૨૪/૦૭/૨૦૧૮.

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભ અન્વયે જણાવવાનું કે સરકારશ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ નિર્ણય અનુસાર શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૧૮-૧૯થી ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની પરીક્ષા પદ્ધતિમાં ફેરફાર કરવામાં આવેલ છે. તે જ રીતે ક્રમશઃ ધોરણ-૧૦ અને ધોરણ-૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)માં શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૧૯-૨૦થી પરીક્ષા પદ્ધતિમાં ફેરફાર કરવામાં આવનાર છે. જે બાબતથી આપ સુવિદીત છે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની માન્યતા ધરાવતી તમામ માધ્યમિક/ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષા માટે માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની પ્રથમ પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ, નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો આ સાથે મોકલી આપવામાં આવે છે. જેનો અમલ ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૧૮-૧૯થી કરવાનો થાય છે. આપના તાબાની તમામ માધ્યમિક/ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓને ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની પ્રથમ પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ, નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો જાણ તથા અમલ સારું મોકલી આપશો. ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧(વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની દ્વિતીય અને વાર્ષિક પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ, નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો હવે પછી ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. જે વિદીત થાય.

(બી.એન.રાજગોર)

સંયુક્ત નિયામક

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

ગાંધીનગર.

નકલ સવિનય રવાના :-

- માન. અધ્યક્ષશ્રી, ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિ. બોર્ડ, ગાંધીનગર.

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	10	17	13	05	05	50
ટકા	20%	34%	26%	10%	10%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	10
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	—	—
	કુલ	24 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણદીઠ - યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	ગણ	05	યુનિટ-1
2.	સંબંધ અને વિધેય	05	
3.	ત્રિકોણમિતિય વિધેયો	10	
4.	ગાણિતિક અનુમાનનો સિદ્ધાંત	05	યુનિટ-2
5.	સંકર સંખ્યાઓ અને દ્વિઘાત સમીકરણો	06	
6.	સુરેખ અસમતાઓ	05	
7.	ક્રમચય અને સંચય	07	
8.	દ્વિપદી પ્રમેય	07	
	કુલ ગુણ	50	50

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે, પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
A	પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના	10
	1 ગુણના 10 પ્રશ્નો	
	નોંધ : આ વિભાગમાં ખાલી જગ્યા, ખરાંખોટાં, જોડકાં, તફાવત, વિધાન-કારણ, સૂત્ર, ટૂંકી ગણતરી કરી એક શબ્દમાં કે સંખ્યામાં જવાબ, બહુ વિકલ્પ પ્રશ્નો વગેરે દરેક પ્રકારમાંથી પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	
B	પ્રશ્નક્રમાંક 11 થી 16	12
	— ટૂંક જવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો	
	— આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
C	પ્રશ્નક્રમાંક 17 થી 22	18
	— ટૂંક જવાબી પ્રકારના 3 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો	
	— આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
D	પ્રશ્નક્રમાંક 23 થી 24	10
	— વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 2 પ્રશ્નો	
	— આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	
કુલ ગુણ		50

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D છે.
(2) પ્રશ્ન નં. 01 થી 10 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
(3) પ્રશ્ન નં. 11 થી 16 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
(4) પ્રશ્ન નં. 17 થી 22 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.
(5) પ્રશ્ન નં. 23 થી 24 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે.
(6) વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
(7) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(8) નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

વિભાગ - A

- નીચે આપેલ 1 થી 10 પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા મુજબ આપો : (દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.) [10]
- જો $A = \{1, 2, 3, 4\}$ અને $B = \{1, 2, 5, 7\}$ હોય, તો $B - A = \dots\dots\dots$
  - જો $A = \{x : x^2 + 5x + 6 = 0, x \in \mathbb{N}\}$ તો $n(P(A)) = \dots\dots\dots$
  - જો $A = \{1, 2, 3\}$ અને $B = \{a, b\}$ હોય, તો A થી B પરના સંબંધોની સંખ્યા શોધો.
  - વિધેય $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \lceil x \rceil$ નો વિસ્તાર નીચે આપેલા વિકલ્પો પૈકી $\dots\dots\dots$ છે.
($\mathbb{N}, \mathbb{Z}, \mathbb{R}^+ \cup \{0\}, \mathbb{N} \cup \{0\}$)
(અહીં $\lceil \cdot \rceil$ એ મહત્તમ પૂર્ણાંક વિધેય દર્શાવે છે.)
  - 40 સે.મી. વ્યાસવાળા વર્તુળમાં જીવાની લંબાઈ 20 સે.મી. છે. જીવાને સંગત લઘુચાપનું માપ શોધો.
  - જો $\tan x = -\frac{12}{5}$; $\frac{3\pi}{2} < x < 2\pi$
તો $\cos x = \dots\dots\dots$
  - ΔABC માટે $a \cdot (b \cdot \cos C - c \cdot \cos B) = \dots\dots\dots$
  - જો $Z = 3 - 4i$ હોય, તો Z^{-1} શોધો.
  - $\left(\frac{a^2}{b^2} - 2 + \frac{b^2}{a^2}\right)^5$ ના વિસ્તરણમાં મધ્યમપદ $\dots\dots\dots$ છે.
  - $(1+x)^{34}$ ના વિસ્તરણમાં $(r-5)$ માં પદ અને $(2r-1)$ માં પદના સહગુણકો સમાન છે, તો $r = \dots\dots\dots$

વિભાગ - B

- નીચે આપેલ 11 થી 16 પ્રશ્નોના જવાબ માગ્યા મુજબ આપો. (દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.) [12]

11. સાબિત કરો કે,

$$\frac{\sin x + \sin 3x + \sin 5x + \sin 7x}{\cos x + \cos 3x + \cos 5x + \cos 7x} = \tan 4x$$

12. ગાણિતિક અનુમાનના સિદ્ધાંતનો ઉપયોગ કરીને સાબિત કરો કે,

$$1 + 3 + 5 + \dots + (2n-1) = n^2 ; n \in \mathbb{N}$$

13. સંકર સંખ્યા $Z = -\sqrt{3} + \sqrt{-1}$ નો માનાંક અને કોણાંક શોધો.

14. અસમતાઓ $5x + 1 > (-24)$ અને $5x - 1 < 24$ નો ઉકેલ મેળવો અને તેને સંખ્યારેખા ઉપર દર્શાવો.

15. પુનરાવર્તન વગર અંકો 0, 1, 2, 3, 4, 5નો ઉપયોગ કરીને 100થી 10000ની વચ્ચે આવેલી કેટલી સંખ્યાઓ મળે ?

16. દ્વિપદી પ્રમેયનો ઉપયોગ કરીને સાબિત કરો કે $(1.01)^{1000000} > 10,000$.

અથવા

$(2x^2 + x - 1)^5$ ના વિસ્તરણમાં x^3 નો સહગુણક શોધો.

વિભાગ - C

- નીચે આપેલ 17 થી 22 પ્રશ્નોના જવાબ માગ્યા મુજબ આપો : (દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.) [18]

17. બે ગણ X અને Y માટે જો $n(X) = 17$, $n(Y) = 23$ અને $n(X \cap Y) = 38$ અને $n(U) = 50$ હોય, તો (i) $n(X \cup Y)$, (ii) $n(X \cap Y')$ અને (iii) $n(X' \cup Y')$ શોધો.

18. $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x + 1$ અને $g(x) = 2x - 3$ થી વ્યાખ્યાયિત વિધેયો છે, તો $f + g$, $f \times g$ અને $\frac{f}{g}$ શોધો.

19. ગાણિતિક અનુમાનના સિદ્ધાંતનો ઉપયોગ કરીને સાબિત કરો કે, $10^{2n-1} + 1$ એ 11 વડે વિભાજ્ય છે.

20. સંકર સંખ્યા $\sum_{k=1}^6 i^k$ નું વર્ગમૂળ શોધો.

21. 45% એસિડનું 1125 લિટર દ્રાવણ છે. તો પરિણામી મિશ્રણમાં 25%થી વધારે પણ 30%થી ઓછું એસિડ થાય તે માટે દ્રાવણમાં કેટલું પાણી ઉમેરવું જોઈએ ?

22. $(1 + a)^n$ ના વિસ્તરણમાં ત્રણ ક્રમિક પદોના સહગુણકોનો ગુણોત્તર $1 : 7 : 42$ છે. n શોધો.

અથવા

22. જો $(1 + x)^n$ ના વિસ્તરણમાં x^{r-1} , x^r અને x^{r+1} ના સહગુણકો સમાંતર શ્રેણીમાં હોય, તો સાબિત કરો કે, $n^2 - n(4r + 1) + 4r^2 - 2 = 0$

વિભાગ - D

● નીચે આપેલ 23 થી 24 પ્રશ્નોના જવાબ માગ્યા મુજબ આપો : (દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે.) [10]

23. જો $\tan x = \frac{3}{4}$, $\pi < x < \frac{3\pi}{2}$ હોય, તો સાબિત કરો કે

$$\sqrt{10} \cos\left(\frac{x}{2}\right) + \sqrt{10} \sin\left(\frac{x}{2}\right) + \tan\left(\frac{x}{2}\right) + 1 = 0$$

અથવા

ત્રિકોણમિતિય સમીકરણ $\sum_{i=1}^3 \sin(ix) = \sum_{i=1}^3 \cos(ix)$ નો ઉકેલ મેળવો.

24. 52 પત્તાઓમાંથી 4 પત્તાં કેટલા પ્રકારે પસંદ કરી શકાય ? આમાંથી કેટલા પ્રકારની પસંદગીમાં

- (1) ચાર પત્તાં એક જ ભાતનાં હોય.
  - (2) ચાર પત્તાં જુદી જુદી ભાતનાં હોય.
  - (3) ચાર પત્તાં ચિત્ર (મુખચિત્ર) વાળાં હોય.
  - (4) ચાર પત્તાં સમાન રંગવાળાં હોય.
-

ધોરણ-11 રસાયણ વિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	15	15	07	08	50
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	10
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	—	—
	કુલ	24 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણદીઠ - યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	રસાયણવિજ્ઞાનની કેટલીક પાયાની સંકલ્પનાઓ	06	યુનિટ-1 20
2.	પરમાણુનું બંધારણ	08	
3.	તત્ત્વોનું વર્ગીકરણ અને ગુણધર્મોમાં આર્વતિતા	06	
4.	રાસાયણિક બંધન અને આણ્વીય રચના	09	યુનિટ-2 24
5.	દ્રવ્યની અવસ્થાઓ	06	
6.	ઉષ્માગતિશાસ્ત્ર	09	
10.	S-વિભાગનાં તત્ત્વો	06	યુનિટ-3 06
	કુલ ગુણ	50	50

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે, પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ધોરણ-11 રસાયણ વિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
1 થી 10	SECTION - A	10
	આ વિભાગમાં કુલ 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે. આ વિભાગમાં પદાર્થનાં અણુસૂત્ર, બંધારણીય સૂત્ર, આલેખ, આકૃતિ, ઉપયોગ, ગાણિતીય સૂત્ર, IUPAC નામ, પ્રક્રિયાની નીપજ, સંકરણ, આકાર, બંધના પ્રકાર, ખરાં/ખોટાં વિધાનો, સરખામણી, ગુણધર્મના ક્રમ (વધુમાં વધુ ચાર ઘટકોના સંદર્ભમાં) વર્ગીકરણ વગેરે બાબત ઉપર આધારિત પ્રશ્ન બહુવિકલ્પ પ્રકારમાં / ખાલી જગ્યા પ્રકારમાં એક શબ્દ / વાક્ય / વિધાનના સંદર્ભમાં પૂછી શકાય.	
11 થી 16	SECTION - B	12
	<ul style="list-style-type: none"> ● આ વિભાગમાં કુલ 6 ટૂંકજવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે. — આ પ્રકારનાં પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આવે તેવાં પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. — આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	
17 થી 22	SECTION - C	18
	<ul style="list-style-type: none"> ● આ વિભાગમાં કુલ 6 મધ્યમ જવાબી પ્રશ્નોને સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે. — આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	
23 થી 24	SECTION - D	10
	<ul style="list-style-type: none"> ● આ વિભાગમાં કુલ 2 લાંબા જવાબી પ્રશ્નોનો સમાવેશ થાય છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે. — આ વિભાગમાં એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.	
	કુલ ગુણ	50

ધોરણ-11 રસાયણ વિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

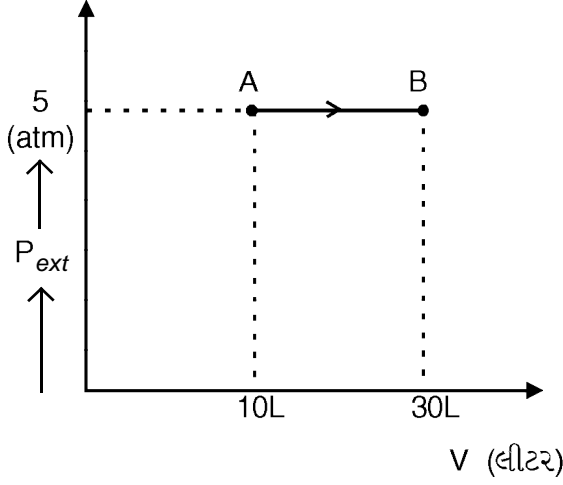
- સૂચનાઓ :
- (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D છે.
  - (2) પ્રશ્ન નં. 01 થી 10 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
  - (3) પ્રશ્ન નં. 11 થી 16 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
  - (4) પ્રશ્ન નં. 17 થી 22 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.
  - (5) પ્રશ્ન નં. 23 થી 24 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે.
  - (6) વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
  - (7) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
  - (8) નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

વિભાગ - A

- નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ અતિ ટૂંકમાં આપો : [10]
1. NaClની સ્ફટિક રચનામાં દરેક Na^+ આયનની આસપાસ સીધા જ કેટલા ઋણ આયનો જોડાયેલ છે ?
  2. જો પરમાણુમાં ઇલેક્ટ્રોનના સ્પીન ક્વોન્ટમ આંક S ના ત્રણ મૂલ્યો +1, 0, -1 ધરાવે તો 19K કયા વિભાગનું તત્ત્વ બનશે ?
  3. 7^{N} ની સંયોજકતા કક્ષાના અયુગ્મિત ઇલેક્ટ્રોનની સ્પીન ગુણકતાના મૂલ્યો કેટલા હશે ?
  4. (a) $\text{O}^- + e^- \rightarrow$
(b) $\text{S} + e^- \rightarrow$
(c) $5^- + e^- \rightarrow$
ઉપરોક્ત કઈ પ્રક્રિયા માટે $\Delta_{\text{eg}}H$ નું મૂલ્ય ધન હશે ?
  5. SF_4 અણુનો VSEPR સિદ્ધાંત મુજબ અણુ આકાર કયો છે ?
  6. U_{av} , U_{mp} , U_{rms} ઝડપોને તેનાં ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવો.
  7. H પરમાણુમાં ક્વોન્ટમ સ્તર $n = 6$ માંથી $n = 2$ માં ઇલેક્ટ્રોનનું સંક્રમણ થાય ત્યારે કુલ કેટલી વર્ણપટ્ટીય રેખાઓ મળશે ?

8. નીચે આપેલા $P \rightarrow V$ પ્રકારની આકૃતિમાં આદર્શ વાયુના સમતાપી પ્રતિવર્તી પ્રસરણ $A \rightarrow B$ સુધીમાં થયેલું કાર્ય વાતા-લીટર એકમમાં કેટલું થશે ?

9. નીચેનામાંથી પદાર્થનો કયો ઉષ્માગતિકીય વિશિષ્ટ ગુણધર્મ નથી ?
 (A) વક્રીભવનાંક (B) પૃષ્ઠતાણ (C) ઉષ્માધારિતા
10. સમૂહ-1 માં કઈ આલ્કલી ધાતુની રિડક્શનકર્તા પ્રબળતા સૌથી ઓછી છે ?

વિભાગ - B

- નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માગ્યા મુજબ લખો. [12]

11. જો મિથેનોલની ઘનતા $0.8 \text{ kg} \cdot \text{L}^{-1}$ હોય તો તેનું 0.5 M સાંદ્રતા ધરાવતું 2.0 લીટર દ્રાવણ બનાવવા માટે કેટલું કદ જોઈએ ?
12. ફોટો ઈલેક્ટ્રિક અસરથી મળેલા પરિણામોની સમજૂતી આપો. (ચાર મુદ્દામાં)

અથવા

12. હાઈડ્રોજનબર્ગનો અનિશ્ચિતતાનો સિદ્ધાંત લખો. તેનું ગાણિતીય સૂત્ર જણાવો.
13. એક જ સમૂહ માટે પરમાણુક્રમાંક વધતા એવા બે આવર્તનીય ગુણધર્મ સમજાવો કે જેમાંના એકનો વધારો થાય છે. જ્યારે બીજા ગુણધર્મમાં ઘટાડો થાય છે.
14. ${}_{7}\text{N}^{3-}$ આયનના 1.4 ગ્રામ જથ્થામાં રહેલા ઈલેક્ટ્રોનની સંખ્યા ગણો. ($N = 14$, પ. દળ)
15. $2\text{H}_{2(g)} + \text{O}_{2(g)} \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}(l)$; $\Delta_r H^\ominus = -472 \text{ KJ}$
 (A) H_2 ની દહન એન્થાલ્પીનું મૂલ્ય કેટલું થશે ?
 (B) H_2O ની સર્જન એન્થાલ્પીનું મૂલ્ય કેટલું થશે ?
16. ધોવાના સોડામાંથી સોડાએશ બનાવવાની રાસાયણિક પ્રક્રિયાના સંતુલિત સમીકરણો લખો અને સોડા એશના બે ઉપયોગ લખો.

વિભાગ - C

- નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માગ્યા મુજબ લખો. [18]
- 17. $\text{Cu} + 4\text{HNO}_3 \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$ આપેલ પ્રક્રિયામાં 0.635 ગ્રામ Cu સાથે પ્રક્રિયા કરવા માટે 25mL કેટલા મોલર HNO_3 ની જરૂર પડશે ? (Cu = 63.5 ગ્રામ/મોલ)
- 18. ઇલેક્ટ્રોનનું દળ 9.1×10^{-31} kg છે. જો તેની ગતિ જ ઊર્જા 3.0×10^{-25} J હોય તો તેની ગતિ સાથે સંકળાયેલી તરંગલંબાઈ ગણો. ($h = 6.626 \times 10^{-34}$ JS)
- 19. ધનાયનની ત્રિજ્યા તેના જનક પરમાણુની ત્રિજ્યા કરતાં શા માટે નાની હોય છે અને ઋણ આયનની ત્રિજ્યા તેના જનક પરમાણુની ત્રિજ્યા કરતાં શા માટે મોટી હોય છે ? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- 20. હાઈડ્રોજનબંધની રચનાનું કારણ સમજાવી હાઈડ્રોજનબંધના પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- 21. વાસ્તવિક વાયુનું આદર્શ વાયુ નિયમોથી વિચલન દર્શાવે છે. તેમાં સુધારો કરીને વાન્ડરવાલ્સે આપેલ સમીકરણ મેળવો.

અથવા

- 21. ચાર્લ્સના નિયમનું ગાણિતીય સ્વરૂપ મેળવી તેની આલેખ દ્વારા રજૂઆત અને નિયમ લખો.
- 22. 143 ગ્રામ બ્લીચિંગ પાઉચર બનાવવા માટે કેટલા ગ્રામ ફોડેલો યૂનો લેવો પડશે ? (પ્રક્રિયા સમીકરણ જરૂરી)
- (પરમાણુ દળ Ca = 40, O = 16, Cl = 35.5 ગ્રામ/મોલ)

વિભાગ - D

- નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માગ્યા મુજબ મુદ્દાસર લખો. [10]
- 23. N_2^{2-} , N_2^{-} , N_2^{+} , N_2 સ્પીસિઝની આણ્વિય ઇલેક્ટ્રિક રચના આપી, બંધ ક્રમાંક જણાવો તેમજ સ્થિરતાનો ક્રમ આપી અને દરેકનો ચુંબકીય ગુણધર્મ જણાવો.

અથવા

- 23. BF_3 , NH_3 અને NF_3 ની ધ્રુવીયતા આકૃતિ સહ સમજાવો. આયનિક બંધમાં આંશિક સહસંયોજક લાક્ષણિકતા માટે ફજનનો નિયમ ધન અને ઋણ આયનના સંદર્ભમાં સમજાવો.
- 24. હેસનો ઉષ્મા સંકલનનો નિયમ લખો અને તેને આધારે KCl સંયોજનની લેટિસ એન્થાલ્પી બોર્ન હેબર ચક્ર દ્વારા સમજાવો. (ઉષ્મા ફેરફારના મૂલ્યો જરૂરી નથી.)

ધોરણ-11 ભૌતિકવિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	15	15	07	08	50
ટકા	10%	30%	30%	14%	16%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	—	—
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	02	10
	કુલ	24 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણદીઠ - યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	ભૌતિક જગત	03	યુનિટ-1 27
2.	એકમ અને માપન	05	
3.	સુરેખ પથ પર ગતિ	06	
4.	સમતલમાં ગતિ	07	
5.	ગતિના નિયમો	06	
6.	કાર્ય, ઊર્જા અને પાવર	05	યુનિટ-2 23
7.	કણોના તંત્રો અને ચાકગતિ	12	
8.	ગુરુત્વાકર્ષણ	06	
	કુલ ગુણ	50	50

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે, પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ધોરણ-11 ભૌતિકવિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	● હેતુલક્ષી પ્રકારના 1 ગુણના કુલ 10 પ્રશ્નો - જેમાં ખાલી જગ્યા, જોડકાં, ખરાં/ખોટાં, તફાવત, બહુવિકલ્પી, વ્યાખ્યા, નિયમ, કથન, પારિમાણીક સૂત્ર, વિધાન-કારણ વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.	10
	SECTION - B	
11 થી 16	● અતિ ટૂંક જવાબી પ્રકારના 2 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો - આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	12
	SECTION - C	
17 થી 22	● ટૂંક જવાબી પ્રકારના 3 ગુણના કુલ 6 પ્રશ્નો - આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.	18
	SECTION - D	
23 થી 24	● વિસ્તૃત જવાબ પ્રકારના 5 ગુણના કુલ 2 પ્રશ્નો - આ વિભાગમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો	10
	કુલ ગુણ	50

ધોરણ-11 ભૌતિકવિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

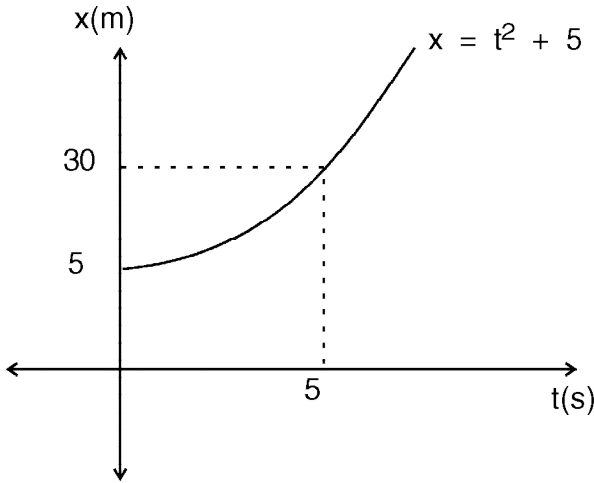
- સૂચનાઓ :
- (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D છે.
  - (2) પ્રશ્ન નં. 01 થી 10 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
  - (3) પ્રશ્ન નં. 11 થી 16 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
  - (4) પ્રશ્ન નં. 17 થી 22 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.
  - (5) પ્રશ્ન નં. 23 થી 24 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે.
  - (6) વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
  - (7) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
  - (8) નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

વિભાગ - A

- માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો : (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

[10]

1. રેખીય વેગમાન સંરક્ષણનો નિયમ ..... પરથી મેળવી શકાય છે.
2. 1 mm વિભેદન ધરાવતા સાધનની મદદથી 37.5 mm લંબાઈ માપી શકાય. સહમત ?
- 3.

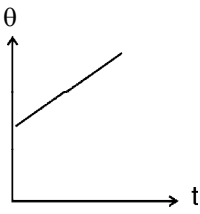

- આલેખના આધારે $t = 5$ s પાસે કણનો વેગ ..... થશે.
4. રોહિત શર્મા દડાને સમક્ષિતિજ દિશામાં મહત્તમ 100 m અંતર સુધી ફેંકી શકે છે, તો આ દડાને રોહિત શર્મા ઉર્ધ્વ દિશામાં વધુમાં વધુ ..... ઊંચાઈ સુધી ફેંકી શકે. (યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.)
(A) 100 m   (B) 200 m   (C) 50 m   (D) 25 m

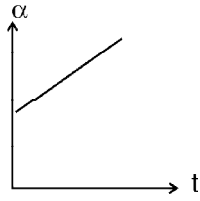

5. 15 ms^{-1} ની પ્રારંભિક ઝડપથી ગતિ કરતાં 20 kg દળના એક પદાર્થ પર 50 N નું પ્રતિપ્રવેગ ઉપજાવતું અચળ બળ લગાડવામાં આવે છે. તો આ પદાર્થ કેટલા સમય પછી સ્થિર થશે ?
6. વજન ઓછું કરવા માંગતી (ડાયેટિંગ કરતી) એક વ્યક્તિ 10 kg દળને એક હજારવાર દરેક વખતે 0.5 m જેટલું ઊંચકે છે. ધારો કે તે જેટલી વખત દળને નીચે લાવે તેટલી વખત સ્થિતિ ઊર્જાનો વ્યય થાય છે. તો તેણે ગુરુત્વાકર્ષણ બળ વિરુદ્ધ કરેલ કાર્ય કેટલું હશે ?
7. બે પદાર્થોની સ્થિતિસ્થાપક અથડામણમાં દરેક પદાર્થના વેગમાન અને ઊર્જાનું સંરક્ષણ થાય છે. - સહમત ?
- કોણીય ગતિ કરતાં પદાર્થ માટે વિભાગ-Aમાં આપેલ આલેખને અનુરૂપ વિભાગ B માંની યોગ્ય ગતિ સાથે સાંકળો.

વિભાગ-A

8.

9.

વિભાગ-B

- (p) કોણીય પ્રવેગ શૂન્ય હોય તેવી ગતિ
- (q) કોણીય પ્રવેગ અચળ હોય તેવી ગતિ
- (r) કોણીય પ્રવેગ સમયનું વિધેય હોય તેવી ગતિ

10. પૃથ્વીના ગુરુત્વાકર્ષણને લીધે પૃથ્વીના કેન્દ્રથી r અંતરે ગુરુત્વપ્રવેગ g છે. તો $\ln g - \ln r$ ના આલેખનો ઢાળ .....

વિભાગ - B

- નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.) [12]
11. પાર્સેકની વ્યાખ્યા આપી તેનો લંબાઈના SI એકમ સાથેનો સંબંધ યોગ્ય સમીકરણનો ઉપયોગ કરી મેળવો.
12. એક વિદ્યાર્થી ભૌતિક વિજ્ઞાનમાં પ્રચલિત એવા કોઈ એક કણનાં ચલિત દળ (moving mass) m અને સ્થિર દળ (rest mass) m_0 તથા કણનો વેગ V અને પ્રકાશની ઝડપ C વચ્ચેનો સંબંધ લગભગ સાચો યાદ રાખીને લખે છે. પરંતુ અચળાંક C ને ક્યાં મૂકવો તે ભૂલી જાય છે અને $m = \frac{m_0}{(1 - V^2)^{1/2}}$ લખે છે. પારિમાણિક વિશ્લેષણનાં આધારે દર્શાવો કે C ને ક્યાં મૂકવો જોઈએ ?
13. પૃથ્વીની સપાટીથી અમુક ઊંચાઈએ ઊડતા વિમાનની ઝડપ માપવાના એક પ્રયોગમાં અવલોકનકાર 3400 m ઊંચાઈએ ઊડતા વિમાન માટેના 10 Sec ના સમયગાળા માટે બે બિંદુઓ A અને Bના સ્થાન નોંધે છે. આ બે બિંદુઓ અવલોકનકાર પાસેના બિંદુએ 30° નો ખૂણો આંતરે છે. તો અવલોકનકાર વિમાનની ઝડપ કેટલી નોંધશે ?

14. ટ્રેનના એક ડબ્બામાં તળિયા પર મૂકેલા એક પાર્સલનું દ્રવ્યમાન 20 kg છે. પાર્સલના તળિયા અને ડબ્બાના તળિયાની સપાટી વચ્ચેનો સ્થિત ઘર્ષણાંક 0.15 હોય તો ટ્રેનના ડબ્બાના તળિયા પર રહેલ પાર્સલ સ્થિર રહે તે માટે ટ્રેનનો મહત્તમ પ્રવેગ શોધો.

અથવા

14. ન્યૂટનના ગતિના ત્રીજા નિયમ પરથી ફલિત થતાં કોઈપણ બે મુદ્દા લખો.
15. એક બિલ્ડિંગના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર રહેલ પંપ (મોટર) 30m³ કદની ટાંકીને 15 min.માં ભરી શકે છે. જો ટાંકી ગ્રાઉન્ડથી 40m ઊંચાઈએ હોય અને પંપની કાર્યક્ષમતા 30% હોય તો પંપ દ્વારા કેટલા વિદ્યુત પ્રવાહનો ઉપયોગ થયો હશે ?
16. પૃથ્વીને નિયમિત દળ ઘનતા ધરાવતો ગોળો ધારીને જે પદાર્થનું સપાટી પર વજન 250 N હોય તો તેનું પૃથ્વીના કેન્દ્ર તરફ અડધા અંતરે વજન કેટલું હશે ?

વિભાગ - C

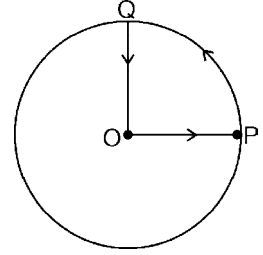
- નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)

[18]

17. સંકલનની રીતનો ઉપયોગ કરીને nમી સેકન્ડમાં કાપેલ અંતર માટે સાબિત કરો કે

$$S_{nth} = V_0 + \frac{a}{2} (2n - 1), \text{ જ્યાં } V_0 = \text{પ્રારંભિક વેગ, } a = \text{પ્રવેગ}$$

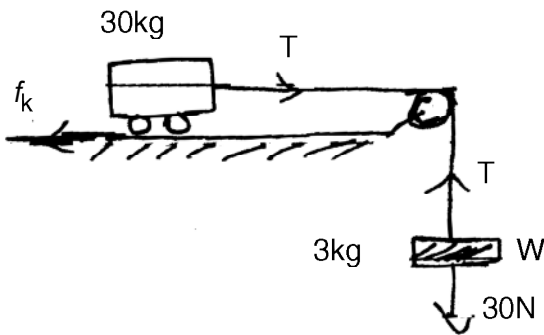
18. એક સાઈકલીસ્ટ 1 km ત્રિજ્યા ધરાવતા વર્તુળ પર O બિંદુથી ગતિ શરૂ કરી સૌ પ્રથમ O થી P જાય છે. ત્યારબાદ વર્તુળનાં પરિઘ પર ચાપ PQ પર ગતિ કરી પાછો QO માર્ગે O પર આવે છે. આ માટે 10 min સમય લાગે છે તો સાયકલીસ્ટનું (1) કુલ સ્થાનાંતર (2) સરેરાશ ઝડપ (3) સરેરાશ વેગ શોધો.

19. એક ઓરડાની છત પરથી 3m લાંબી દોરી વડે 0.1 kg દળના લટકાવેલા એક ગોળાને દોલિત કરવામાં આવે છે. તેના મધ્યમાન સ્થાને ગોળાની ઝડપ 1 ms⁻¹ છે. ગોળા જ્યારે (a) તેનાં કોઈ એક અંત્યસ્થાને હોય (b) તેના મધ્યમાન સ્થાને હોય ત્યારે દોરીને કાપવામાં આવે છે. તો ગોળાનો ગતિપથ કેવો હશે ?

અથવા

- 19.

આકૃતિમાં દર્શાવેલ ટ્રોલી અને સપાટી વચ્ચેનો ગતિક ઘર્ષણાંક 0.08 હોય તો બ્લોક અને ટ્રોલીના તંત્રનો પ્રવેગ કેટલો હશે ? દોરીમાં કેટલું તણાવ હશે ? (g = 10 ms⁻² લો) દોરીનું દળ અવગણો.

20. એક પવનચક્કીનાં પાંખિયા ફરે ત્યારે A જેટલા ક્ષેત્રફળનું વર્તુળ આવરી લે છે. (a) જો પવન $\vec{V}$ વેગથી આ વર્તુળને લંબરૂપે વહેતો હોય તો t સમયમાં કેટલા દળની હવા તેમાંથી પસાર થશે ? (b) હવાની ગતિ ઊર્જા કેટલી હશે ? (c) ધારો કે પવનચક્કી પવન ઊર્જાની 50% ઊર્જાનું વિદ્યુત ઊર્જામાં રૂપાંતર કરે છે. અને $A = 30\text{m}^2$, $V = 36\frac{\text{km}}{\text{h}}$, તથા હવાની ઘનતા 1.2 kg m^{-3} છે તો કેટલો વિદ્યુત પાવર ઉત્પન્ન થશે ?
22. એક વ્યક્તિ ધૂમતા પ્લેટફોર્મ પર ઊભો છે. તેના સમક્ષિતિજ ટટ્ટાર રાખેલ દરેક હાથમાં 5kg વજન ધરાવે છે. પ્લેટફોર્મની કોણીય ઝડપ 30 પરિભ્રમણ પ્રતિ મિનિટ છે. આ વ્યક્તિ તેના બંને હાથ તેના શરીરની નજીક લાવે છે, જેમાં દરેક વજનનું અક્ષથી અંતર 90cm થી બદલાઈને 20 cm થાય છે. આ વ્યક્તિની પ્લેટફોર્મ સાથેની જડત્વની ચાકમાત્રા 7.6 kgm^2 જેટલી અચળ લેવામાં આવે છે.
- (a) તેમની નવી કોણીય ઝડપ કેટલી હશે ? ઘર્ષણ અવગણો.
- (b) શું ગતિઊર્જા આ પ્રક્રિયામાં સંરક્ષિત છે ? જો ના, તો આ પરિવર્તન ક્યાંથી આવે છે ?

અથવા

22. પૃથ્વીનાં ઉપગ્રહ માટે આવર્તકાળ T નું સૂત્ર મેળવો અને તેને કેપ્લરનાં આવર્તકાળનાં નિયમ સ્વરૂપે દર્શાવો.

વિભાગ - D

- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ) [10]
23. કોઈ એક કણ $t = 0$ સમયે $(2, 5)\text{ m}$ બિંદુએથી 10.0 j ms^{-1} ના વેગથી ગતિ શરૂ કરે છે. અને XY સમતલમાં તેનો અચળ પ્રવેગ $(8.0\text{ j} + 2.0\text{ j})\text{ ms}^{-2}$ છે. તો (a) કયા સમયે તેનો X - યામ 18 m થશે ? આ સમયે તેનો Y- યામ કેટલો હશે ? (b) આ સમયે તેની ઝડપ કેટલી હશે ?
24. જડત્વની ચાકમાત્રા અંગે લંબ અક્ષ પ્રમેય અને સમાંતર અક્ષ પ્રમેય લખો. તેમનો ઉપયોગ કરી m દ્રવ્યમાન અને R ત્રિજ્યા ધરાવતી તકતીની ધારને સ્પર્શક અને તેના વ્યાસને સમાંતર હોય તેવી અક્ષને અનુલક્ષીને જડત્વની ચાકમાત્રા મેળવો.

અથવા

24. બે સદિશો માટે સદિશ ગુણાકાર વ્યાખ્યાયિત કરો. ત્રિપરિમાણિક અવકાશમાં રહેલા સદિશો $\vec{A}$ અને $\vec{B}$ માટે $\vec{A} \times \vec{B}$ નું સૂત્ર મેળવો. તે પરથી દર્શાવો કે આ બે સદિશો વડે રચાતા ત્રિકોણનું ક્ષેત્રફળ $\vec{A} \times \vec{B}$ નાં મૂલ્ય કરતા અડધું હોય છે.

ધોરણ-11 જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	15	04	08	09	50
ટકા	28%	30%	08%	16%	18%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	06	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	06	18
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	10
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	—	—
	કુલ	24 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણદીઠ - યુનિટદીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	પ્રકરણદીઠ ગુણભાર	યુનિટદીઠ ગુણભાર
1.	સજીવ વિશ્વ	05	યુનિટ-1 19
2.	જૈવિક વર્ગીકરણ	04	
3.	વનસ્પતિ સૃષ્ટિ	05	
4.	પ્રાણીસૃષ્ટિ	05	
5.	સપુષ્પી વનસ્પતિઓની બાહ્યાકાર વિદ્યા	05	યુનિટ-2 14
6.	સપુષ્પી વનસ્પતિઓની અંતઃસ્થ રચના	04	
7.	પ્રાણીઓમાં રચનાકીય આયોજન	05	
8.	કોષ : જીવનનો એકમ	06	યુનિટ-3 17
9.	જૈવ અણુઓ	05	
10.	કોષચક્ર અને કોષ વિભાજન	06	
	કુલ ગુણ	50	50

નોંધ : પ્રાશ્નિક પ્રકરણદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરી શકશે, પરંતુ તમામ પ્રકરણોને સમાન ન્યાય મળે તેની કાળજી રાખવાની રહેશે. યુનિટદીઠ ગુણભારમાં ફેરફાર કરવાનો રહેશે નહીં.

ધોરણ-11 જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	SECTION - A	
1 થી 10	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)	10
	નોંધ : પ્રશ્ન નં. 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. તેમાં બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો, જોડકાં જોડો પ્રકારના પ્રશ્નો, ખરા-ખોટાં પ્રશ્નો, વિધાન-કારણ (A-R) પ્રકારનાં પ્રશ્નો, સંગત-અસંગત પ્રશ્નો, ખાલીજગ્યા પૂર્તિ પ્રકારના પ્રશ્નો, મને ઓળખો (ઉખાણા) પ્રકારના પ્રશ્નો, વર્ગીકૃત પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછવાનાં રહેશે.	
	● કોઈ એક જ પ્રકારના બધા જ પ્રશ્નો પૂછી શકાશે નહીં.	
	SECTION - B	
11 થી 16	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકનાં 2 ગુણ)	12
	નોંધ : આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	
	SECTION - C	
17 થી 22	મધ્યમ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકનાં 3 ગુણ)	18
	નોંધ : આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	
	SECTION - D	
23 થી 24	દીર્ઘ જવાબી પ્રશ્નો પૂછવા. (પ્રત્યેકનાં 5 ગુણ)	10
	નોંધ : આ વિભાગના પ્રશ્નોમાં ફક્ત એક જ આંતરિક વિકલ્પ (Internal Option) રાખી શકાશે.	
	કુલ ગુણ	50

ધોરણ-11 જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ :
- (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ A, B, C, D છે.
  - (2) પ્રશ્ન નં. 01 થી 10 વિભાગ-Aમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.
  - (3) પ્રશ્ન નં. 11 થી 16 વિભાગ-Bમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.
  - (4) પ્રશ્ન નં. 17 થી 22 વિભાગ-Cમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.
  - (5) પ્રશ્ન નં. 23 થી 24 વિભાગ-Dમાં છે. દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે.
  - (6) વિભાગ B, C, Dમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવામાં આવેલ છે.
  - (7) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
  - (8) નવો વિભાગ નવા પાના પરથી લખવાનો રહેશે.

SECTION – A

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (પ્રશ્ન નં. 1 થી 10) (દરેક પ્રશ્ન 1 ગુણનો છે.) [10]
1. ટ્રીટીકમ એસ્ટીવમનું કુળ કયું છે ?
(A) પોએસી (B) મસ્કીડી (C) હોમીનીડી (D) એનાકાર્ડિયેસી
  2. નીચેનું વિધાન સાચું (T) અથવા ખોટું (F) છે તે જણાવો.
વિધાન : પ્રાણી ઉદ્યાનમાં પ્રાણીઓને મનુષ્યની સીધી દેખરેખ નીચે, સુરક્ષિત વાતાવરણમાં, જંગલી પ્રાણીઓને રાખવામાં આવે છે.
  3. મને ઓળખો : હું સૌથી નાનો કોષદીવાલ વગરનો કોષ છું, ઓક્સિજન વગર જીવી શકું છું તથા વનસ્પતિઓ અને પ્રાણીઓમાં રોગ પેદા કરું છું.
  4. જોડકાં જોડો :

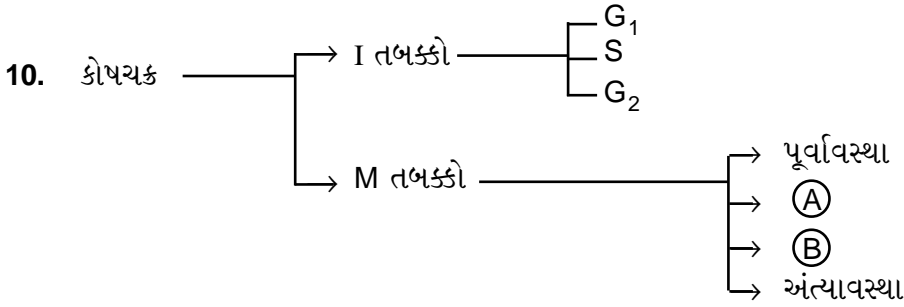
કોલમ-I	કોલમ-II
(A) વર્ધનશીલ પેશી	(i) પ્રકાશસંશ્લેષણ અને સંગ્રહ
(B) મૂદ્દતક પેશી	(ii) યાંત્રિક આધાર
	(iii) સક્રિય રીતે વિભાજનશીલ પેશી

(A) _____ , (B) _____
  5. ભિન્નભિન્ન સ્થાન અને કાર્ય જણાવો.

6. શબ્દભેદ આપો : પ્રાવર પંખ અને પારદર્શક પંખ
7. _____ જોડાણ પદાર્થોને પેશીની બહાર નીકળતા અટકાવે છે.
8. DNA : A, G, T, C, :: RNA : _____
9. વિધાન A : કોલેજન આંતરકોષીય આધારક પદાર્થ છે.
વિધાન R : કોલેજન પૃથ્વી પરનું સૌથી પ્રભાવી પ્રોટીન છે.
(A) વિધાન A સાચું, વિધાન R સાચું અને વિધાન R એ વિધાન Aની સાચી સમજૂતી છે.
(B) વિધાન A સાચું, વિધાન R સાચું, પરંતુ વિધાન R એ વિધાન A ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) વિધાન A સાચું, વિધાન R ખોટું.
(D) વિધાન A ખોટું, વિધાન R સાચું.

ચાર્ટમાં આપેલ (A) અને (B) ની સાચી અવસ્થાના નામ જણાવો.

SECTION - B

- ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો : (પ્રશ્ન નં. 11 થી 16) (દરેક પ્રશ્ન 2 ગુણનો છે.)

[12]

11. સૌ પ્રથમ ચેતાતંત્ર ધરાવતા પ્રાણી સમુદાયના ચાર લક્ષણો જણાવો.

અથવા

11. સંપૂર્ણ દરિયાઈ તેમજ જૈવિકપ્રદીપ્તતા ગુણધર્મ ધરાવતા સમુદાયના ચાર લક્ષણો જણાવો.
12. બૂઝોના હાથમાં પિચ્છફલકીય કલિકાંતરવિન્યાસ ધરાવતું પુષ્પ છે. તે જાણવા માંગે છે કે આ પુષ્પીય કુળની આર્થિક અગત્યતા કઈ હશે ? તમે બૂઝોને આ કુળની કોઈપણ બે આર્થિક અગત્યતા વિશે લખી આપો.
13. એકસ્તરીય અધિચ્છદીય કોષો પૈકી વિશિષ્ટ રૂપાંતરણ પામેલ અને સ્ત્રાવી કાર્ય કરતી અધિચ્છદીય પેશી વર્ણવો.
14. બેક્ટેરિયાની સપાટીય રચનાઓ વર્ણવો.
15. ગોલ્ગી પ્રસાધનમાંથી નિર્માણ પામેલ પુટિકીય સંરચનાના ઉત્સેચકોની માહિતી આપો.
16. આનુવંશિક દ્રવ્ય અને આલ્કલીય પ્રોટીન દ્વારા નિર્માણ પામેલ સંરચનાના કોઈપણ બે પ્રકાર વર્ણવો.

SECTION – C

- મધ્યમ જવાબી પ્રશ્નો : (પ્રશ્ન નં. 17 થી 22) (દરેક પ્રશ્ન 3 ગુણનો છે.) [18]
- 17. નાશવંત અને જીવંત તેમજ પ્રાદેશિક, લુપ્ત પ્રાણીઓની સમજ કેળવવા કેવા સ્થળની મુલાકાત લેશો ? શા માટે ?
- 18. અપૂર્ણ ફૂગ વિશે સમજૂતી આપો.
- 19. ગર્ભસ્તરીય આયોજન આકૃતિ સહ સમજાવો.
- 20. સ્ત્રીકેસરના તલસ્થ ભાગના સ્થાનના આધારે વનસ્પતિના લિંગી અંગના પ્રકારો સમજાવો.
- 21. સમદ્વિપાર્શ્વ પર્ણની સમજૂતી આપો. (આકૃતિ જરૂરી નથી)

અથવા

- 21. વસંતકાષ અને શરદકાષની સમજૂતી આપો.
- 22. પ્રોટીનની સામાન્ય સમજૂતી આપો. પ્રોટીનના નામ અને કાર્યો જણાવો.

SECTION – D

- દીર્ઘ જવાબી પ્રશ્નો : (પ્રશ્ન નં. 23 થી 24) (દરેક પ્રશ્ન 5 ગુણનો છે.) [10]
- 23. વનસ્પતિ જીવનચક્રો અને એકાંતરજનન સમજાવો.

અથવા

- 23. આવૃત્ત બીજધારી વનસ્પતિના લક્ષણો, નર તથા માદા જન્યુજનક, ભ્રુણપુટનું વર્ણન અને ફલન સમજાવો.
  - 24. પૂર્વાવસ્થાના વિવિધ તબક્કાઓ વર્ણવો.
-

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (004)(FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	04	08	13	21	04	50
ટકા	08%	16%	26%	42%	08%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	14	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	08	08
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	02	06
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	04
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	34 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	વિગત	ગુણભાર
1.	Reading Skill	07
2.	Writing Skill	13
3.	Grammar	10
4.	Literature and Supplementary Reading	20
	Total	50

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (004)(FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

Section A

Prose : Comprehension Passage	4(4)
Prose : Textual Questions	6(3)

Section B

Poetry : Textual Questions	4(2)
Figures of Speech	2(2)
Supplementary : Textual Questions	4(2)

Section C

Fill in the Blanks (Vocabulary) / Rectification of Errors	2(4)
Punctuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	2(4)
Direct - Indirect (Paragraph)	2(1)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	4(4)

Section D

Prose Comprehension (Unseen)	4(4)
Diary Writing / Dialogue Writing	3(1)
Advertisement / Notice Writing	3(1)

Section E

Letter / Email Writing (Formal / Informal)	4(1)
Essay Writing / Story Writing	6(1)

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (004)(FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

SECTION : A

1. Read the following passage and select the appropriate answer for the questions given below it:

[04]

Laboriously, with a double cotton, the little girl stitched three sides. But what to fill it with? That was the question. The grandmother was out in the garden, and she wandered into Mother's bedroom to look for scraps. On the bed-table she discovered a great many sheets of fine paper, gathered them up, tore them into tiny pieces, and stuffed her case, then sewed up the fourth side.

That night there was a hue and cry in the house. Father's great speech for the Port Authority had been lost. Rooms were searched; servants questioned. Finally, Mother came into Kezia's room. "Kezia, I suppose you didn't see some papers on a table in our room?" "Oh yes," she said, "I tore them up for my surprise." "What!" screamed Mother. "Come straight down to the dining-room this instant."

- A. Kezia knew very well that the papers on the table were important papers for her father.

(i) The statement is True [ ]

(ii) The statement is False [ ]

- B. _____ told Kezia that a gift to father would be very appropriate.

(a) Mother (b) Alice (c) Grandmother (d) Mr. Macdonald

- C. Find the odd one out: Kezia's Surprise gift

(a) double cotton (b) three sides (c) Port Authority [d] case

- D. "Come straight down to the dining-room this instant."

(i) Mother wanted to inform father of what had happened to the papers.

(ii) Mother wanted to punish her in father's presence.

(iii) Kezia had to be questioned about the papers.

(iv) Kezia had no idea what was going to happen.

Identify the combination of correct statements

(a) i, iii, iv (b) i & ii (c) i & iii (d) i, ii, iii, iv

- 2 Answer the questions in five to six sentences each:

[06]

- A. What did Margie write in her diary?

- B. Why did Einstein write a letter to Franklin Roosevelt?

- C. What two "important" and "earth-shaking" decisions did the doctor take while he was looking into the mirror?

SECTION : B

3. Answer the questions in four to five sentences each : [04]
 A. What should we do to make friends with the wind?
 B. What does the poet like to do when it rains?
4. Choose the correct figures of speech in the following lines : [02]
 A. I will arise and go now, for always night and day –
 (a) Antithesis (b) Repetition (c) Alliteration (d) Metaphor
 B. In leaves no step had trodden black.
 (a) Euphemism (b) Personification
 (c) Synecdoche (d) Transferred Epithet
5. Answer the questions in five to six sentences each : [04]
 A. How does Iswaran narrate the story of the tusker? Does it appear to be plausible?
 B. How does the guru manage to save his disciple's life?

SECTION : C

6. Rectify the errors in the passage. [02]
	Errors	Corrections
India's higher civilian award	(a) _____	_____
is the Bharat Ratna. With the converted	(b) _____	_____
award, his eyes glinting with rate happiness	(c) _____	_____
he said, "Teacher your children music."	(d) _____	_____
7. Punctuate the following passage. [02]
 May be he said nonchalantly. He walked away whistling the dusty old book tucked beneath his arm.
8. Convert the following into indirect speech. [02]
 Margie looked up. "Not yet, Mamma."
 "Now!" said Mrs Jones. "And it's probably time for Tommy, too."
9. Do as directed [04]
 A. Margie was scornful. [Make it Exclamatory]
 B. "You just go to sleep, child." [Make it Negative]
 C. Men with bushy beards give me trouble. [Begin with 'I']
 D. The wind God seemed to have taken time off. [Begin with 'Did...']

SECTION : D

10. Comprehend the following and answer the given questions [04]

I think to be educated is to be aware. Aware of oneself, one's realities, one's potential. And such awareness is only possible if we are embedded in our social context. This aware person, I think, will manifest into a balanced human being who is courageous and committed in spirit, is curious and critical in thought and is creative and caring in action.

To me this represents the purpose and outcome of good education. How do we, as teachers, help children learn that inward and personal growth is directly linked to the outward development of one's surroundings. How do we build schools where each individual's progress is linked to the collective good, thus discovering the key to widespread social development of our country? How do we develop ways of knowing how we are doing as schools, as textbook makers, and the education system as a whole? On turning our focus on how we make learning really happen, not just for some or more privileged but for all our children.

- A. How does education make a person aware ?
- B. What is an individual's progress linked to?
- C. State the characteristics of a balanced human being.
- D. Which factors are necessary for making learning process possible?

11. You have registered for a Personality Development program for three days. Every day you are learning a lot of things and meeting new people. Write a diary entries on it. Minimum three entries required. [03]

12. For the new academic year students of high school have to be categorized into four different groups. These groups are named and decided on four different interests. Write a notice inviting students to submit their interest and selection of groups. [03]

SECTION : E

13. Write a letter to your class teacher requesting him/her to grant you leave for 10 days for the purpose of attending your sister's marriage. [04]

14. Write an essay on any one topic in about 150 words: [06]

A. Computer - A Useful Device

[Introduction - advantages of computer - demand of new age - careful use - conclusion]

B. Pollution

[What is it - types - disadvantages - saving environment - conclusion]

ધોરણ-11 વિજ્ઞાન પ્રવાહ અંગ્રેજી (006) (FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	05	08	11	22	04	50
ટકા	10%	16%	22%	44%	08%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	14	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	10	10
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	07	14
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	02	06
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	04
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	35 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ દીઠ ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ગુણભાર
1.	Reading Skill	07
2.	Writing Skill	13
3.	Grammar	10
4.	Literature and Supplementary Reading	20
	Total	50

ધોરણ-11 વિજ્ઞાન પ્રવાહ અંગ્રેજી (006) (FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

Section A Prose

Prose : Comprehension Passage	(02)
Fill in the Blank (Vocabulary)	(02)
Prose : Textual Questions	(06)

Section B (Poetry and Supplementary)

Poetry Comprehension (Stanza)	(02)
Figures of Speech	(02)
Poetry : Textual Questions	(02)
Supplementary : Textual Questions	(04)

Section C (Grammar)

Rectification of Errors (Paragraph) (4 errors)	(02)
Select the Meaning of the Phrases/Idioms and Rewrite the sentences	(02)
Punctuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)	(02)
Direct - Indirect (Paragraph)	(02)
Do as Directed (Transformation of Sentences)	(02)

Section D (Reading)

Prose Comprehension (Unseen)	(04)
Data Analysis / Note Making from the Speech	(03)
Email Writing (Formal / Informal)	(03)

Section E (Writing)

Report / Application Writing	(04)
Essay Writing / Speech Writing	(06)

BLUE PRINT FOR MODEL QUESTION PAPER FOR FIRST EXAM

TOTAL MARKS : 50

TIME : 2 Hours

SUBJECT : English (FL) (006)

STANDARD : 11

NO	Details	KNOWLEDGE			UNDERSTANDING			APPLICATION			Higher Order Thinking Skills (HOTS)						TOTAL		
		O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA	O	VSA	SA	LA	EA			
Section A Prose																			
1	Prose : Comprehension Passage																	2(2)	
2	Fill in the Blank (Vocabulary)						1(2)											2(4)	
3	Prose : Textual Questions			2(1)		2(1)												6(3)	
Section B (Poetry and Supplementary)																			
4	Poetry Comprehension (Stanza)		1(1)						1(1)									2(2)	
5	Figures of Speech						1(1)											2(2)	
6	Poetry : Textual Questions							2(1)										2(1*)	
7	Supplementary : Textual Questions		2(1)			2(1)												4(2)	
Section C (Grammar)																			
8	Rectification of Errors (Paragraph) (4 errors)								1(1)									2(2)	
9	Select the Meaning of the Phrases/Idioms and Rewrite the sentences							1(1)										2(2)	
10	Punctuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)								1(2)									2(4)	
11	Direct - Indirect (Paragraph)																	2(1)	
12	Do as Directed (Transformation of Sentences)								2(2)									2(2)	
Section D (Reading)																			
13	Prose Comprehension (Unseen)								1(1)									4(4)	
14	Data Analysis / Note Making from the Speech												1(1)					3(1)	
15	Email Writing (Formal / Informal)																	3(1)	
Section E (Writing)																			
16	Report / Application Writing																	4(1)	
17	Essay Writing / Speech Writing																	6(1)	
SUB TOTAL			1(1)	4(2)		2(3)	2(2)	4(2)	4(6)	5(5)	2(1)							50(35)	
TOTAL			5(3)			8(7)			11(12)			22(11)						4(2)	50(35)

NOTE: (1) Number in the bracket shows total NUMBER of the questions and number outside the bracket shows MARKS of the questions .

(2) * indicates optional marks.

(3) Bule Print may alter if the pattern/number of questions vary.

ધોરણ-11 વિજ્ઞાન પ્રવાહ અંગ્રેજી (006) (FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

SECTION : A

- Read the following passage and select the appropriate answer for the questions from the options given below it: [02]

We have shifted –one hopes, irrevocably- from the mechanistic view of the world. It is a shift in human perceptions as revolutionary as that introduced by Copernicus who taught mankind in the sixteenth century the earth and other planets revolved round the sun. For the first time in human history there is a growing worldwide consciousness that the earth itself is a living organism- an enormous being of which we are parts. It has its own metabolic needs and vital process which need to be respected and preserved.

Questions:

1. The author point outs the importance of green movement by _____
(A) comparing it to revolutionary ideas of Copernicus
(B) calling it a holistic and ecological view
(C) calling it a mechanistic view
(D) calling it essential for human survival
2. The word 'irrevocable' means _____ .
(A) immortal (B) changeable (C) irreversible (D) repairable

- Fill in the blank with appropriate option from the brackets and write the answers only: [02]

[scattered, blaze , stiff, shroud]

The sun was setting and had lit her room and verandah with a ___ 3 ___ of golden light. We stopped halfway in the courtyard. All over the verandah and in her room right up where she lay dead and ___ 4 ___ wrapped in the red ___ 5 ___, thousands of sparrows sat ___ 6 ___ on the floor.

- Answer the following questions in five to six sentences each: [06]

7. Children faced the situation more bravely than their elders. Discuss with reference to 'We are not afraid to die .....
8. Describe the changing relationship between the author and his grandmother. Did their feeling change for each other?
9. Why was Howard Carter's investigation resented?

SECTION : B

- **Read the following verse and answer the questions given below. [02]**

Till the goldfinch comes, with a twittering chirrup
A suddenness, a startlement, at a branch end then sleek as lizard,
and alert and abrupt, she enters the thickness

10. To what is the bird compared? Why?
11. Describe the changes that occur at the arrival of the goldfinch .

- **Select the figures of speech from the options given below: [02]**

12. 'The sea holiday was her past, mine is her laughter,
Both wry with Laboured ease of loss'

(A) Irony (B) Metonymy (C) Oxymoron (D) Personification

13. 'Eternal I rise impalpable out of the land and the bottomless sea.'

(A) Climax (B) Epigram (C) Hyperbole (D) Simile

- **Answer the following question in five to six sentences: [02]**

14. Describe the three phases of life as depicted in the poem 'A Photograph'.

OR

What does the phrase 'strange to tell' mean in the poem 'The Voice of the Rain'?

- **Answer the following questions in five to six sentences each: [04]**

15. 'The Address' is the story of human predicament that follows war. Explain.
16. Comment on the role of Aram, the narrator, in the story, 'The Summer of a Beautiful White Horse.'

SECTION : C

- **Rectify the errors: [02]**

	errors	corrections
The knight dragged on with an endless, bitterly (17)	_____	_____
cold routine of pump and working the radio. (18)	_____	_____

- **Choose the correct meanings of the phrases/idioms and rewrite the sentences. [02]**

19. Grandmother was taken ill the next morning. (sick, quiet, irritated)
20. Dark clouds had scudded across the desert sky all day. (hastily moved over, reluctantly moved over, slowly moved over)

- **Punctuate the following passage.** [02]

She shook her head and said _____ 21 _____ 22 _____ I am afraid I can't find anyone of that name either here or any of our branches _____ 23 _____ I am sure he works here _____ 24 _____

25. **Convert the following into indirect speech:** [02]

Sue : Can I have a hug?

Jonathan : Why am I getting a hug now?

Sue : Because you are the best daddy in the whole world-and the best captain.

- **Do as directed:** [02]

26. This used to be the best half an hour of the day for her. [Change the degree]

27. I found a hammer,screws and canvas and I struggled back on deck. [Begin with 'As soon as']

SECTION : D

- **Read the following passage and answer the questions given below it.** [04]

The standard of medicine in the United States is generally agreed to be very high. There is no shortage of well qualified specialists, and there is a lot of individual attention. Treatment is backed up by the latest in the way of medical technology. Doctors and hospitals do their utmost not to make mistakes, because if they do they risk being made to pay out enormous sums in compensation.

But the American health care system has what look like insoluble problems. There are in fact two systems side by side. One is the private system run on the basis of free competition. The other is the public system which had to be created because such a large part of the population, including many of the elderly, could not afford to pay for the absurdly expensive private treatment.

The public system is vast. A huge proportion - more than 10 per cent - of the United States federal budget goes on it. Yet there are still very large numbers of Americans who are not covered even by this service. The government tries to keep expenditure down and so sets limits to the income of people using the system. Millions of the unemployed are another important group that is excluded.

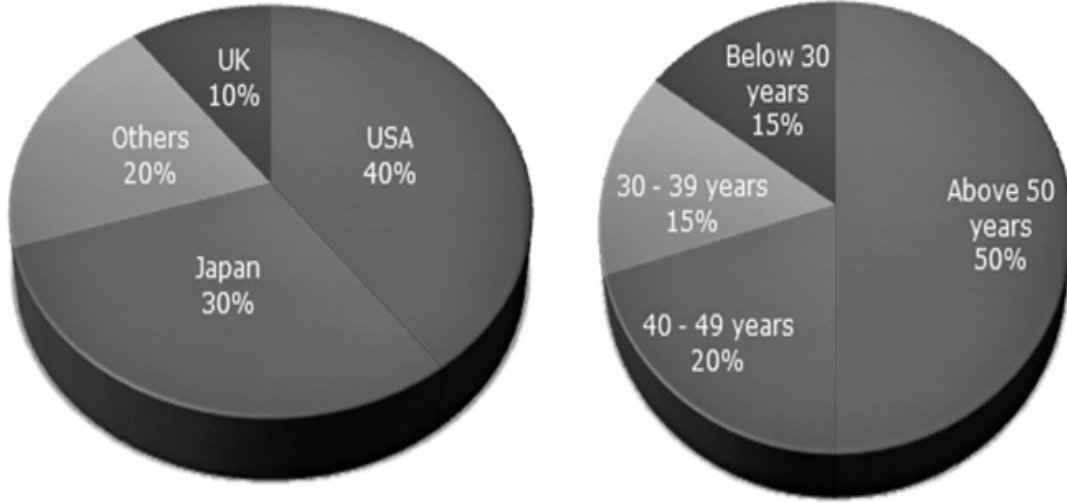
28. Comment on the standard of medicine in America.
29. What can patients expect with regard to treatment in the U.S.A.?
30. How does the government help in meeting the expenditure?
31. Who are excluded from the scheme?

32. Study the following chart and interpret it in six to seven sentences.

[03]

Distribution of Overseas Tourist Traffic from India.

OR

32. Read the following speech and prepare notes for the same.

25 May, 2011, IIT Hyderabad, Sangareddy district, Telangana, India

I have three visions for India. In 3000 years of our history people from all over the world have come and invaded us, captured our lands, conquered our minds. From Alexander onwards the Greeks, the Turks, the Moguls, the Portuguese, the British, the French, the Dutch, all of them came and looted us, took over what was ours. Yet we have not done this to any other nation. We have not conquered anyone. We have not grabbed their land, their culture and their history and tried to enforce our way of life on them. Why? Because we respect the freedom of others. That is why my FIRST VISION is that of FREEDOM. I believe that India got its first vision of this in 1857, when we started the war of Independence. It is this freedom that we must protect and nurture and build on. If we are not free, no one will respect us.

We have 10 percent growth rate in most areas. Our poverty levels are falling. Our achievements are being globally recognised today. Yet we lack the self-confidence to see ourselves as a developed nation, self-reliant and self-assured. Isn't this incorrect? MY SECOND VISION for India is DEVELOPMENT. For fifty years we have been a developing nation. It is time we see ourselves as a developed nation. We are among top five nations in the world in terms of GDP.

33. Write a letter in a digital form (email) to the Municipal Commissioner complaining about the negligence of proper supervision and maintenance of the public park in your area.

[03]

SECTION : E

34. The eco club of your school organized a tree plantation drive. Pits were dug, manure was mixed with soil, plants were obtained from nursery. The drive was inaugurated by the Director of Education. Write a report for publication in your school magazine in about 150 words about the drive. [04]

OR

34. Sanjana, 63-Shriji Plaza, Central Point, Bharuch, responds to the following advertisement in 'The Times of India' dated September 14, 2017. Write an application for the same.

Wanted resourceful and result-oriented software engineers. Apply within 10 days to the Director, Sona Software Systems, 60, GIDC, Valsad.

35. Write an essay in about 200 words on any one of the following topics. [06]

- (A) Entrance Examination - A boon or a bane (importance of exams-stress of entrance exams-benefits-disadvantages-your views)
- (B) Importance of Moral Values
(Different moral values - their importance - never ending learning process - your views)

OR

35. On the occasion of Independence Day in your school, you have to deliver a speech on 'Unity in Diversity'. Write the same.

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (SL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	03	25	11	02	09	50
ટકા	06%	50%	22%	04%	18%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	09	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	06	07
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA)	21	21
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-I)	01	03
5.	અતિ લાંબા પ્રશ્નો (LA-II)	02	09
	કુલ	39 પ્રશ્નો	50 ગુણ

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધોરણ-9 અંગ્રેજી ((SL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર

કુલ ગુણ : 50

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	Reading Comprehension	
	(1) Main Text + Poem	09
	(2) Verbal Comprehension	03
	(3) Non-verbal Comprehension	03
	(4) Who - said	03
	(5) Supplementary Reader	04
2.	Vocabulary	
	Main Text	02
3.	Function / Grammar	17
4.	Writing	
	(1) Paragraph Writing	05
	(2) Picture Description	04
	Total	50

ધોરણ-9 અંગ્રેજી ((SL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

NOTE :- For the detailed information about the questions, please read the annual format.

Section A

- Read the extracts/stanza and answer the questions: (Que. 1 to 9) 09
- Use the set of words in your sentence meaningfully. (Que. 10 to 11) 02

Section B

- Write 'who' said to 'whom' the following sentences. (Que. 12 to 14) 03
- Fill in the blanks choosing the correct words given in the brackets. (Que. 15) 02
- Read the passage and answer the questions. (Que. 16 to 19) 04
- Read the interview and answer the questions. (Que. 20 to 22) 03

Section C

- Read the following movie ticket and answer the questions. (Que. 23 to 25) 03
- Change the text as shown. (Que. 26) 03
- Correct the underlined part and rewrite the correct paragraph. (Que. 27) 02

Section D

- Join the sentences using the proper conjunctions. (Que. 28 to 29) 02
- Match the expressions with the proper functions they convey. (Que. 30 to 31) 02
- Complete the sentence with the function in the brackets. (Que. 32 to 33) 02
- Write the proper question to get the underlined part as its answer. (Que. 34 to 35) 02
- Complete the dialogue using the expression given in the brackets. (Que. 36 to 37) 02

Section E

- Write a paragraph in about 50 words. (Que. 38) 05
- Describe the picture in about eight sentences. (Que. 39) 04

ધોરણ-9 અંગ્રેજી ((SL))

પ્રથમ પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

SECTION : A

• **Read the extracts/stanza and answer the questions:**

09

At night the mother cheetah cried so loudly that she was heard by a wise man living in the village. The old man understood what had happened. He took his strong club and came out of his hut. This old man, Shano was very wise. He loved animals and knew all about them.

1. Who heard the cry of the mother cheetah?
2. Write two sentences about Shano.

It is a kind of teeth. Look at the chart. There are two types of teeth-deciduous teeth, also known as milk teeth, and permanent teeth. Deciduous teeth are usually 20 in number and they shed one by one after growth. Thereafter, new permanent teeth come up. They are usually 32 in number.

3. Here deciduous teeth means_____
4. When does one get 32 teeth?

This experience took place when Mohan was only 16 years of age. It was the turning point of his life. Mohan doubled his riyaz and practised about ten hours a day. He also studied the other aspects of the guitar. He decided to incorporate the speciality, technique and sound and tune of the western guitar but could be played like an Indian Veena.

5. What did Mohan want to do with the guitar?
6. When did Mohan have a turning point in his life?
7. How many hours did Mohan practise?

A country life is sweet

In moderate cold and heat

To walk in the air, how pleasant and fair,

In every field of wheat.

8. How is country life described here?
9. Give a pair of rhyming words.

• **Use the set of words in your sentence meaningfully.**

02

10. Meadow - hunt
11. Dental - health

SECTION : B

- **Write 'who' said to 'whom' the following sentences.** **03**

12. You have brought dishonour to the whole tribe.
13. Let him follow his heart's desire.
14. You look happy and healthy.

- **15. Fill in the blanks choosing the correct words given in the brackets.** **02**

[appetite, devil]

Chandani was looking Pretty with white fur. She wanted to go the hill quite unaware of the ____ there. As her attraction for the hill grew more, she lost her _____ and grew thin.

- **Read the passage and answer the questions.** **04**

Shalmeem took that thing in her hands with great care. She started turning pages. She was thrilled and astonished. Shalmeem's grandfather said that he was a little boy when his grandfather told him about printed book. There was a time when all the stories were printed on paper. It was strangely funny to read words that stand still, they did not move away as on a computer.

16. How did Shalmeem take the printed book?
17. What did Shalmeem's grandfather say?
18. On which were stories printed in olden days?
19. Find out similar for : surprised, excited

- **Read the interview of the famous swimmer Michael Phelps and answer the questions.** **03**

Interviewer: Hello Michael! It is our fortunate to have you here with us.

Michael: My pleasure.

Interviewer: So Michael, tell us at what age did you start swimming?

Michael: It must be when I was seven. Partly I was influenced by my elder sisters and partly it was a sort of outlet for my energy.

Interviewer: Did you ever think that you will become a world champion swimmer one day? Can you tell us how many medals have you won in Olympics?

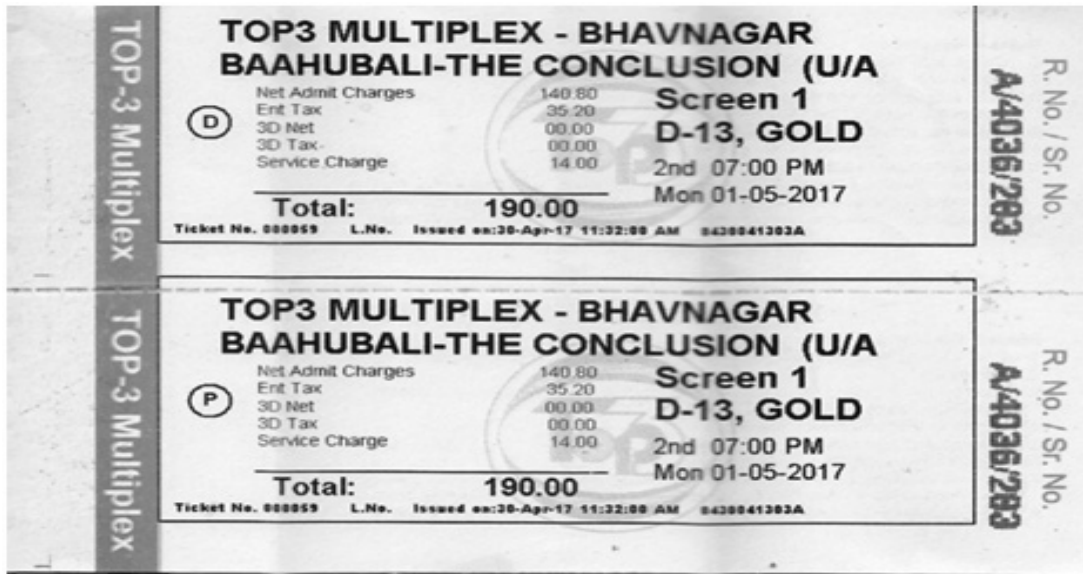
Michael: Ahh! Frankly I actually did not think I would become a champion. But it feels good to have 22 medals in my bag.

20. When did Michael start swimming?
21. Who influenced Michael?
22. How many medals have Michael won in the sports?

SECTION : C

- Read the following movie ticket and answer the questions. 03

- It is a ticket for the movie, _____.
- Which screen should one go for the movie?
- It is for the show time _____ on the date _____.
- Change the text as shown.** 03
 There is a girl in the class room. She has a nice doll. She is with her friend. She is talking with her.
Start like this, There are girls in the classrooms.....
- Correct the underlined part and rewrite the correct paragraph.** 02
 Queen Udayamati has constructed Rani Ki Vav between 1022 and 1063 A.D. Rani Ki Vav has become one of the more popular places to visit in Gujarat. After King Bhimdev-I's death, she took of the project of solving problem of water scarcity.

SECTION : D

- Join the sentences using the proper conjunctions.** 02
- 28. Ram has a latest mobile. Rahim has a latest mobile. (and, but, or)
- 29. Rushil may come today. He may come tomorrow. (and, but, or)
- Match the expressions with the proper functions they convey.** 02
- A B
- 30. You must take off your shoes out of the class. (a) Frequency of action
- 31. Reshma usually comes here on Sunday. (b) Expressing ability
(c) Expressing necessity
- Complete the sentence with the function in the brackets.** 02
- 32. Here is my new bike.....(expressing emotion)
- 33. The elephant is .....(comparing)

- **Write the proper question to get the underlined part as its answer.** **02**
- 34. India won the T-20 world cup in 2007.
  - (a) Who won the T-20 world cup in 2007?
  - (b) What did India win in 2007?
  - (c) When did India win the T-20 world cup?
  - (d) How did India win the T-20 world cup in 2007?
- 35. Rushabh helped the blind man to cross the road.
  - (a) How did Rushabh help the blind man to cross the road?
  - (b) Whom did Rushabh help to cross the road?
  - (c) When did Rushabh help the blind man to cross the road?
  - (d) Who helped the blind man to cross the road?
- **Complete the dialogue using the expression given in the brackets.** **02**
(Yes, I do. / I was absent from the school. / No, I didn't.)
- 36. Karan : Did you note down my email address?
Merra : .....
- 37. Manya: Your class teacher was telling about your study?
Rushil: He must be telling that.....

SECTION : E

38. **Write a paragraph in about 50 words.** **05**
My Hobby
[different hobbies, your hobby , How much time do you spare for it? How is it useful to you?]

OR

Independence Day celebrated in your school
[where- who hoisted the flag? – national anthem was sung- saluted- speeches- cultural programme- enjoyed- spirit of patriotism]
39. **Describe the picture in about eight sentences.** **04**

ધોરણ-11 વિજ્ઞાન પ્રવાહ અંગ્રેજી (013) (SL)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	02	16	14	18	00	50
ટકા	04%	32%	28%	36%	00	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	17	17
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	02	04
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-1)	03	09
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-2)	02	10
	કુલ	34 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ દીઠ ગુણભાર

ક્રમ	વિગત	ગુણભાર
1.	Reading Comprehension	
	(1) Main Text (Prose)	08
	(2) Main Text (Poem)	02
	(3) Supplementary Reading	03
	(4) Unseen Reading	03
2.	Vocabulary	
	(1) Supplementary Reading	02
3.	Function / Grammar	16
4.	Writing	
	(1) Supplementary Reader (Summary)	03
	(2) Information Transfer	03
	(3) Paragraph Writing (Guided)	05
	(4) Report Writing	05
	Total	50

ધોરણ-11 વિજ્ઞાન પ્રવાહ અંગ્રેજી (013) (SL)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

SECTION : A (Objective – 10 marks)

- Tick mark True or False against the following statements : [02]
- Find and write the nearest meaning : [02]
- Select the most appropriate language function given in the bracket and write against the sentence : [02]
- Select the most appropriate response : (M.C.Q.) [02]
- Select the most appropriate question to get the underlined word / phrase as answer: (M.C.Q.) [02]

SECTION : B (Reading comprehension - 9 marks)

- Read the extract and answer the questions : [06]
- Read the following passage and answer the questions given below it : [03]

SECTION : C (Reading comprehension 8 marks / Function -2 marks)

- Summary writing. [03]
- Read the news clipping and answer the questions : [03]
- Read the stanza and answer the questions : [02]
- Transformation [02]

SECTION : D (Functions : 8 Marks)

- Reported speech [03]
- Complete the sentence using the functions given in the brackets : [03]
- Editing [02]

SECTION : E (Writing : 13 Marks)

- Information transfer [03]
- Paragraph writing [05]
- Report writing [05]

ધોરણ-11 વિજ્ઞાન પ્રવાહ અંગ્રેજી (013) (SL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

SECTION : A

- **Tick mark True or False against the following statements :** [02]
  1. Physical disease occur mainly owing to wrong thought process.
  2. Arunima sinha was a national level valley ball player.
- **Find and write the nearest meaning :** [02]
  3. Abandon : leave – attempt – assure - bondage
  4. Fascinating : factual – founder – attractive – unappealing
- **Select the most appropriate language function given in the bracket and write against the sentence :** [02]

(Expressing condition in the past, Indicating contrast)

  5. Dhyey prepared the speech very nicely yet he was not selected.
  6. Had you toiled well for NEET, you would have been qualified.
- **Select the most appropriate response :** [02]
  7. Dharm : I feel uneasy today.
Jyot : _____ . (Giving suggestion)
    - (A) Please, go and take rest at home
    - (B) Don't work hard continuously
    - (C) If you are sick, you can consult a doctor
    - (D) You ought to take rest today.
  8. Rakesh : Why do you praise Virat ?
Vraj : _____ . (Comparing a person)
    - (A) Virat plays nicely
    - (B) He plays faster than most other players
    - (C) Virat plays tactfully in every match.
    - (D) Virat's batting appeals to everyone so I praise him a lot
- **Select the most appropriate question to get the underlined word / phrase as answer :** [02]
  9. The lieutenant wrote a few letters to his officer.
    - (A) How many letters did the lieutenant write to his officer ?
    - (B) What did the lieutenant write to his officer ?
    - (C) Whom did the lieutenant write letters ?
    - (D) Which type of letters did the lieutenant write to his officer ?

10. Nehru only visited some of the towns of the lower region of Garhwal.
- (A) When did Nehru visit the Garhwal lower region ?
- (B) Which regions of Garhwal did Nehru visit ?
- (C) Did Nehru visit the towns ?
- (D) Who visited some of the town to the lower region of Garhwal ?

SECTION : B

- **Read the extract and answer the questions :**

[06]

"No, Alibhai, no! We won't let you go. You have to tell us your hill stories," said Neelam. After lot of insistence he agreed to stay for two days. That night they all kept awake till late, sitting on his bed, listening to his interesting travel experiences. Alibhai began telling his story, "It was almost a couple of hours to the nearest village. I was only a few miles away from the border of India and Tibet. I was hungry and sat down to enjoy my lunch. It was totally quiet everywhere except some birds chirping sometimes.

11. What did Neelam insist Alibhai ?
12. Why did they all keep awake sitting on Alibhai's bed ?

Now it will be possible for human beings to acquire powers to manipulate the properties of matter. Autofab is now creating opportunities for manufacturers to satisfy the unique needs of customers. Inviting the customer into the design, development and production process will lead to unexpected new products. In Autofab, the customer is a co-constructor. Now product liability, other risks and patent rights may be shared with the customers. Automated fabrication will have a dramatic impact on society.

13. How is Autofab benefited for manufacturers ?
14. Why is the customer called a co-constructor in Autofab ?

Europeans in Mussourie wanted cultivation of new food crops like potatoes, leading to large-scale clearing of mixed oak forests. 'There was clearly a contradiction between the village people's basic needs, and the requirements of the state to earn money. In 1930, the people of Tehri - Gadhwal began a non-cooperation movement called satyagrah a form of peaceful resistance to obtain justice in opposition to the oppressive forest laws. In that year, a large number of people were killed in Tilari by the armed forces of the kingdom of Tehri-Gadhwal, when they formed a protest meeting against official forest policy.

15. Which crops did Foreigners want to cultivate ?
16. What was the purpose of non-cooperation movement ?

- **Read the following passage and answer the questions given below it :** [03]

It was the summer of 1936. The Olympic games were being held in Berlin. I wasn't worried about all this. I'd trained, sweated and disciplined myself for six years, with the games in mind. While I was going over on the boat, all I could think about was taking home one or two of those gold medals; I had my eye especially on the long jump. A year before I'd set the world record of 26 feet ¼ inches. Every one expected me to win that Olympic event hands down (without difficulty). I was in for a surprise. When the time came for the long jump trials, I was startled (surprised) to see a tall boy hitting the pit (jumping) at almost 26 feet on his practice leaps. He turned out to be a German named Luz Long. Every German was evidently hoping that he would win the jump. I too was determined to go out there and really prove myself.

Questions :

17. For which event of Olympic did the narrator train himself ?
18. Why was the narrator startled ?
19. What did the narrator wish ?

SECTION : C

20. **Read the following passage and write its summary. Suggest a suitable title to it :** [03]

The animal of the forest arranged a dance party and everybody was waiting for that moment and all the animals had a new dress but the flamingos which at that time were all white, didn't have anything to wear. They felt ugly and ridiculous and they didn't like any suit. Desperate they went to the owl's house who was the most prestigious dress maker of the forest. She designed for them a pair of striped, white and black trousers. These were the most marvellous suits that a flamingo had ever worn. Now they could go to the party. When the day came everybody was very happy, but the snakes were very worried about the flamingos' trousers, because they saw that the trousers were made of snake skin.

- **Read the news clipping and answer the questions :** [03]

3D Printing startups yet to get their mix right

On Friday, a family in France became the first in the world to move into a 3D printed house- which took all of 54 hours to print, and cost about 20 % less than an identical construction using more traditional solutions. Builders say it will become even faster and cheaper to 'print' homes in the years to come, and the technology will disrupt the industry. Last October, Netherlands opened the first 3D printed concrete bridge for cyclists which took three months to create.

Houses, furniture, toys, shoes, clothing, medical implants and even tissues and food are being 3D printed. Not yet on mass scale, but experiments are on. And space sounds enormously promising. In India progress has been slower. The technology is still used largely for school projects, which means funding is hard to come by. About 70 % of the demand in India for printers comes from educational institutions, compared to 50 % globally, says Gopal Krishna, co-founder of 3D printing venture Global 3D.

Questions :

21. How is 3D printing house cheaper ?
22. What do Builders believe about 3D technology ?
23. In India, the technology is still used largely for school projects. Why ?

- **Read the stanza and answer the questions :**

[02]

Now towering to the skies !

When but an idle boy,

I sought its grateful shade;

In all their gushing joy

Here, too, my sisters played.

My mother kissed me here;

My father pressed my hand-

Forgive this foolish tear,

But let that old oak stand.

Questions :

24. When did the poet seek the shade of tree ?
25. Write two rhyming pairs from the stanza.

- **Do as directed :**

[02]

26. Reema was a smart girl. She solved even tough problems related to science and maths. She was doing mental exercises when I met her.

Start like this : Reema is _____.

SECTION : D

27. Render the following dialogue into Indirect speech : [03]

“What did you see at the top of the mountain ?” said Neelam

“Beautiful cubs,” said Alibhai

“How wonderful it is !”

“Do you wish to come with me when I go ?”

• Complete the sentence using the functions given in the brackets : [03]

28. Junagadh is _____. (Comparing the city)

29. Go deep in your subject _____. (Expressing condition)

30. The novel is interesting _____ (Indicating contrast)

31. Rewrite the paragraph correcting the errors : [02]

However gentle the manager was, he did not show some sympathy towards Mr Verma. He always tolerate his justice.

SECTION : E

32. Study the following table and write in about 80 words to describe it : [03]

Teaching Staff of V.M. Khatri Arts and Commerce College – Total Staff : 300									
Sex		Qualification			Appointment		Age Group		
Male	Female	PG	M.Phil.	Ph.D.	Temporary	Permanent	25-30	31-45	Above 45
248	52	275	15	10	62	238	73	150	77

33. Write a paragraph in about 150 words using the key words : [05]

Each One – Tree One

[Points : man and trees – relationship – usefulness – duty towards trees – duty for future generation]

OR

Health - the precious wealth

(Points : health problems, generally avoided, hectic life style, wrong diet, importance of health, regular exercise)

34. Prepare a brief report on celebration of International Yog day in your school. [05]

(Points : 21st June International yog day, gathering, different types of asanas, positive effect, energetic environment).

ધોરણ-11 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	12	06	12	08	12	50
ટકા	24%	12%	24%	16%	24%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	17	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	16	06
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	02	04
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	08
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	02	12
	કુલ	39 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

	વિભાગ	ગુણભાર
1.	વિભાગ-A	09
2.	વિભાગ-B	09
3.	વિભાગ-C	12
4.	વિભાગ-D	08
5.	વિભાગ-E	12
	કુલ	50

ધોરણ-11 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ :
- (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
  - (2) પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપેલ છે.
  - (3) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક ગુણભાર દર્શાવે છે.
  - (4) લેખન સજ્જતા, ભાષાશુદ્ધિ અને લખાણની મૌલિકતાને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

વિભાગ – A (પદ્ય આધારિત)

- નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો.
1. (હેતુલક્ષી પ્રશ્ન એક જ રહેશે.) [01]
- નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.
(એક વાક્યમાં ઉત્તરવાળા બે પ્રશ્નો રહેશે.) [02]
- 2.
- 3.
- નીચેના પ્રશ્નનો ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર આપો.
(ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તરવાળો એક પ્રશ્ન રહેશે, જેમાં વિકલ્પ આપવાનો રહેશે નહીં.) [02]
- 4.
- સવિસ્તર ઉત્તર આપો.
(સવિસ્તર ઉત્તરવાળો એક જ પ્રશ્ન રહેશે, જેમાં વિકલ્પ આપવાનો રહેશે.) [04]

વિભાગ – B (ગદ્ય આધારિત)

- નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો.
6. (હેતુલક્ષી પ્રશ્ન એક જ રહેશે.) [01]
- નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.
(એક વાક્યમાં ઉત્તરવાળા બે પ્રશ્નો રહેશે.) [02]
- 7.
- 8.
- નીચેના પ્રશ્નનો ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર આપો.
(ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તરવાળો એક પ્રશ્ન રહેશે, જેમાં વિકલ્પ આપવાનો રહેશે નહીં.) [02]
- 9.

- સવિસ્તર ઉત્તર આપો.
(સવિસ્તર ઉત્તરવાળો એક જ પ્રશ્ન રહેશે જેમાં વિકલ્પ આપવાનો રહેશે.) [04]

10.

વિભાગ – C (વ્યાકરણ આધારિત)

- કૌંસમાં દર્શાવ્યા મુજબ વાક્યોનું રૂપાંતર કરો. (11, 12) [02]
- કૌંસમાં દર્શાવ્યા મુજબ વાક્યોનું પરિવર્તન કરો. (13, 14) [02]
- નીચેના વાક્યમાં પ્રત્યય ખોટા વપરાયા હોય તો સુધારીને લખો. (15) [01]
નીચેના શબ્દોના અર્થભેદ લખો. (16, 17) [01]
- નીચે 'અ' વિભાગમાં આપેલા શબ્દના સમાનાર્થી શબ્દો 'બ' વિભાગમાંથી શોધીને લખો. [01]
(18, 19)
- નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો. (20, 21) [01]
- નીચે આપેલા એક શબ્દ માટે યોગ્ય શબ્દસમૂહ લખો. (22, 23) [01]
- નીચેના તળપદા શબ્દોના શિષ્ટરૂપ આપો. (24, 25) [01]
- નીચેના શબ્દોની જોડણી સુધારીને ફરી લખો. (26, 27) [01]
- નીચેના વાક્યોમાંથી સંયોજક શોધીને લખો. (28, 29) [01]

વિભાગ – D (અર્થગ્રહણ)

- કાવ્ય વાંચી તેની નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (30 થી 33) [04]
(આપેલ કાવ્યમાંથી કુલ ચાર પ્રશ્નો પૂછાશે, દરેકનો એક ગુણ રહેશે.)
- ગદ્યખંડ વાંચી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (34 થી 37) [04]
(આપેલ ગદ્યખંડમાંથી કુલ ચાર પ્રશ્નો પૂછાશે, દરેકનો એક ગુણ રહેશે.)

વિભાગ – E (લેખન સજ્જતા)

- નિબંધલેખન (38) [08]
(આપેલ મુદ્દા પરથી આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખવાનો રહેશે.)
(ત્રણમાંથી કોઈપણ એક નિબંધ લખવાનો રહેશે.)
- અહેવાલલેખન / અર્થવિસ્તાર (39) [04]
(આપેલ વિષય પર આશરે 100 (એકસો) શબ્દોમાં અહેવાલ લખવાનો રહેશે.)
અથવા
(વિકલ્પમાં વિચાર-વિસ્તાર પૂછાશે.)

ધોરણ-11 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ :
- (1) પ્રત્યેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
  - (2) પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ છે.
  - (3) જમણી બાજુના અંક ગુણભાર દર્શાવે છે.
  - (4) લેખન સજ્જતા, ભાષાશુદ્ધિ અને લખાણની મૌલિકતાને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

વિભાગ – A (પદ્ય આધારિત)

- નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો. [01]
- 1. ઉમાશંકર જોશીનું ઉપનામ જણાવો.
(A) દ્વિરેફ (B) વાસુકિ (C) દર્શક (D) કાન્ત
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. [02]
- 2. નાવિક કોને કોને નાવમાં બેસાડવાની સંમતિ આપે છે ?
- 3. નગરમાં આગ લાગવાથી કોણ ભય અનુભવતું નથી ?
- નીચે આપેલા પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો. [02]
- 4. નાયક નાયિકાને નહીં રોકાવા માટે કયું કારણ આપે છે ?
- નીચે આપેલા પ્રશ્નનો સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. [04]
- 5. ચંદ્રહાસને જોઈને વિષયા કેવા પ્રકારનું મનોમંથન અનુભવે છે ?
અથવા
- 5. ચક્રવાકી ચક્રવાકને ક્યાં જઈ વસવાનું કહે છે ? શા માટે ?

વિભાગ – B (ગદ્ય આધારિત)

- નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો : [01]
- 6. 'જીભ' પાઠના લેખકનું નામ જણાવો.
(A) રા. વિ. પાઠક (B) અખો (C) જ્યોતીન્દ્ર દવે (D) ભરત ભટ્ટ
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો : [02]
- 7. જીભ દ્વારા ક્યા બે મોટાં કાર્યો થાય છે ?
- 8. વિક્રમચરિત્રમાં જયશંકરે કોની ભૂમિકા ભજવી હતી ?
- નીચે આપેલા પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો. [02]
- 9. સુમનલાલને ખેસધારી વેપારીએ શા માટે થોભી જવા કહ્યું ?

- નીચે આપેલા પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર જવાબ આપો. [04]
- 10. 'પોસ્ટ ઓફિસ' વાર્તાનો અંત તમારા શબ્દોમાં લખો.
અથવા
- 10. અમૃતાનું પાત્રાલેખન કરો.

વિભાગ - C (વ્યાકરણ આધારિત)

- કૌંસમાં દર્શાવ્યા મુજબ વાક્યોનું રૂપાંતર કરો. [02]
- 11. મેં એક ગીત વાંચ્યું. (કર્મણિ વાક્ય બનાવો)
- 12. સૌ રમવા દોડી જતાં. (ભાવે વાચક બનાવો)
- કૌંસમાં દર્શાવ્યા મુજબ વાક્યોનું પરિવર્તન કરો. [02]
- 13. અતિશય ગરમી લાગે છે. (નિષેધ વાક્ય)
- 14. ગાડી ઉપડે એટલે તકલીફ પડે. (સંભાવનાર્થે વાક્ય બનાવો.)
- નીચેના વાક્યમાં પ્રત્યય ખોટા વપરાયા હોય તો સુધારીને લખો. [01]
- 15. કોઈમાં આશા નહોતી કે હું જીવીશ.
- નીચેના શબ્દોના અર્થભેદ લખો. [01]
- 16. ચિર-ચીર
- 17. રતિ-રતી
- નીચે 'અ' વિભાગમાં આપેલા શબ્દના સમાનાર્થી શબ્દ 'બ' વિભાગમાંથી શોધીને લખો. [01]

	વિભાગ 'અ'	વિભાગ 'બ'
18.	દરવાજો	આધાર, સમર્થન
19.	ટેકો	ગગન, અંબર બારણું, કમાડ

- નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો. [01]
- 20. આશા
- 21. ટાઢ
- નીચે આપેલા એક શબ્દ માટે યોગ્ય શબ્દસમૂહ લખો. [01]
- 22. ગીની
- 23. નખશિખ
- નીચેના તળપદા શબ્દોના શિષ્ટરૂપ આપો. [01]
- 24. બજે
- 25. ઝાઝું

- નીચેના શબ્દોની જોડણી સુધારી ફરી લખો. [01]
- 26. વિશુધ
- 27. શીક્ષીત
- નીચેના વાક્યોમાંથી સંયોજક શોધીને લખો. [01]
- 28. જે પત્ર લખ્યું તે લાવો સ્વામી.
- 29. લે એક વાત કર એટલે હું આખી ફાંટ લઈ લઉં.

વિભાગ – D (અર્થગ્રહણ)

- નીચેનું કાવ્ય વાંચી તેની નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. [04]
- ચાલ ફરીએ !
- માર્ગમાં જે જે મળે તેને હૃદયનું વ્હાલ ધરીએ !
- બહારની ખુલ્લી હવા
- આવે અહીં, ક્યાં લૈ જવા ?
- જ્યાં પથ નવા, પંથી નવા;
- એ સર્વનો સંગાથ છે તો નિત નવા કે તાલ કરીએ !
- એકલા રહેવું પડી ?
- આ સૃષ્ટિ છે ના સાંકડી !
- એમાં મળી જો બે ઘડી
- ગાવા વિષે, ચ્હાવા વિષે; તો આજની ના કાલ કરીએ
- ચાલ ફરીએ !

– નિરંજન ભગત

પ્રશ્નો :

- 30. કવિ ‘હૃદયનું વહાલ’ શબ્દ દ્વારા શું સૂચવે છે ?
  - 31. સર્વના સંગાથ દ્વારા શું થશે ?
  - 32. કવિના મતે જીવન કેવું છે ?
  - 33. કાવ્યને યોગ્ય શીર્ષક આપો.
  - નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. [04]
- માધવપુર સૌરાષ્ટ્રના સાગરકાંઠાનું વૃંદાવન છે; માધવપુર ભારતીય ધર્મસાધનાનું સંગમસ્થળ છે. સાધકોનો માળો અને ભક્તોનો મેળો છે માધવપુર. અહીં સદીએ સદીએ મહાન સંતો આવ્યા છે. સમયદેવતાનો રથ અહીં થોભ્યો છે, ગીતો અને મંત્રો સાંભળવા સાગરકાંઠાની પૂર્વે લીલુંછમ મધુવન છે, પૂર્વે વિષ્ણુએ મધુદૈત્યનો અહીં વધ કરેલો, ગદાવાવમાં ગદા ધોયેલી, એથી આ ભૂમિ તપસ્યા માટે વધુ-અનુકૂળ બની એવો ‘સ્કંદપુરાણ’માં ઉલ્લેખ છે. લોકો મધુવનને રૂપેણવન પણ કહે છે. પશ્ચિમે ધવલ ઉજ્જવળ રેતીનો અનંતપટ છે. ચાલ્યા જ કરો – દક્ષિણ બાજુ જાઓ તો દ્વારકાધીશનાં, વચ્ચે

આવે સુદામાપુરી - પોરબંદર. એનીય વચ્ચે સંગમ-નારાયણની દેરીઓ આવશે; સૂર્યનારાયણની મૂર્તિઓ જોવા મળશે. વીતેલાં સેંકડો બલ્કે હજારો વર્ષો સાથે તમારી વર્તમાન ક્ષણો વાતો કરશે. જગતની ત્રિકાલ સંધ્યાના તમે સાક્ષી બનશો.

34. પશ્ચિમ દિશામાં શેનો પટ આવેલો છે ?
35. ભારતીય ધર્મસાધનાનું સંગમ સ્થળ કયું છે ?
36. મધુવનને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
37. ફકરાને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

વિભાગ - E (લેખન સજ્જતા)

- નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈપણ એક વિષય પર આપેલ મુદ્દાઓ આધારિત આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. [08]

38. એક નાટ્યકલાકાર બોલે છે.

પ્રસ્તાવના - કલાકારનો જન્મ - પ્રેરણા - પ્રથમ નાટક - સંઘર્ષ - સફળતા - સુખદુઃખના પ્રસંગો - વર્તમાન પરિસ્થિતિ - ઉપસંહાર.

અથવા

38. શહેરી જીવનની સમસ્યાઓ

પ્રસ્તાવના - દેશમાં વિકાસ - ગામ-શહેરોમાં રોજગારી - વસ્તી - પ્રદૂષણ - શહેરી જીવનની સમસ્યાઓ - ઉપસંહાર.

અથવા

38. જળ એ જ જીવન

પ્રસ્તાવના - પૃથ્વી પર જીવસૃષ્ટિ - માનવ, પ્રાણી, વનસ્પતિજીવન - પાણીનું મહત્ત્વ - વર્તમાન સમસ્યાઓ - વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ - ઉપસંહાર.

- નીચે આપેલા વિષય પર આશરે 100 શબ્દોમાં અહેવાલ લખો. [04]

39. તમારી શાળામાં ઉજવાયેલ 'વિશ્વ વન દિવસ'નો આશરે સો શબ્દોમાં અહેવાલ લખો.

અથવા

- નીચે આપેલ પંક્તિનો આશરે 100 શબ્દોમાં વિચાર-વિસ્તાર કરો.

39. 'કોઈ મારા માર્ગમાં કંટક ભલેને પાથરે;
પુષ્પ તેના માર્ગમાં વેરીશ હું, વેરીશ હું.'

ધોરણ-11 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	06	10	08	12	50
ટકા	28%	12%	20%	16%	24%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	16	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	12	12
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	02	04
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	04	16
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
	કુલ	35 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

	વિભાગ	ગુણભાર
1.	વિભાગ-A	09
2.	વિભાગ-B	09
3.	વિભાગ-C	12
4.	વિભાગ-D	08
5.	વિભાગ-E	12
	કુલ	50

ધોરણ-11 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

- પ્રથમ પરીક્ષામાં સપ્ટેમ્બર સુધીનો અને દ્વિતીય પરીક્ષામાં જાન્યુઆરી સુધીનો અભ્યાસક્રમ પૂર્ણાશે.
- સૂચનાઓ :
- (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
  - (2) પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપેલ છે.
  - (3) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક ગુણભાર દર્શાવે છે.
  - (4) લેખન સજ્જતા, ભાષાશુદ્ધિ અને લખાણની મૌલિકતાને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

વિભાગ – A (પદ્ય આધારિત)

- નીચેના પ્રશ્નનો હેતુલક્ષી ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 1) [01]
(હેતુલક્ષી પ્રશ્ન એક જ રહેશે.)
- નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. [02]
(એક વાક્યમાં ઉત્તરવાળા બે પ્રશ્નો રહેશે.) (પ્રશ્ન નં. 2 થી 3)
- નીચેના પ્રશ્નોના ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 4) [02]
(બે-ત્રણ વાક્યના ઉત્તરવાળો એક પ્રશ્ન રહેશે, જેમાં વિકલ્પ આપવાનો રહેશે નહીં)
- સવિસ્તર ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 5) [04]
(સવિસ્તર ઉત્તરવાળો એક જ પ્રશ્ન રહેશે, જેમાં વિકલ્પ આપવાનો રહેશે.)

વિભાગ – B (ગદ્ય આધારિત)

- નીચેના પ્રશ્નનો હેતુલક્ષી ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 6) [01]
(હેતુલક્ષી પ્રશ્ન એક જ રહેશે.)
- નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 7 થી 8) [02]
(એક વાક્યમાં ઉત્તરવાળા બે પ્રશ્નો રહેશે.)
- નીચેના પ્રશ્નનો ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 9) [02]
(ત્રણ-ચાર વાક્યના ઉત્તરવાળો એક પ્રશ્ન રહેશે જેમાં વિકલ્પ આપવાનો રહેશે નહીં.)
- સવિસ્તર ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 10) [04]
(સવિસ્તર ઉત્તરવાળો એક જ પ્રશ્ન રહેશે, જે આશરે 100 શબ્દોમાં લખવાનો રહેશે.)

વિભાગ – C (વ્યાકરણ આધારિત)

- નીચે આપેલાં વાક્યો ભાષાની દૃષ્ટિએ સુધારીને ફરીથી લખો. (પ્રશ્ન નં. 11 થી 12) [02]
અથવા
- નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી પ્રત્યય શોધીને લખો. (પ્રશ્ન નં. 11 થી 12)
- નીચે આપેલી કહેવત પાંચ-સાત લીટીમાં અર્થપૂર્ણ રીતે સમજાવો. (પ્રશ્ન નં. 13 થી 14) [02]
- નીચે આપેલ રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. (પ્રશ્ન નં. 15 થી 16) [02]
- નીચે આપેલ તળપદા શબ્દોનું શિષ્ટરૂપ લખો. (પ્રશ્ન નં. 17 થી 18) [01]
- નીચે 'અ' વિભાગમાં આપેલા શબ્દના સમાનાર્થી શબ્દો 'બ' વિભાગમાંથી શોધીને લખો. (પ્રશ્ન નં. 19 થી 20) [01]
- નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો. (પ્રશ્ન નં. 21 થી 22) [01]
- નીચેના શબ્દોની જોડણી સુધારી ફરીથી લખો. (પ્રશ્ન નં. 23 થી 24) [01]
- નીચેના શબ્દોની સંધિ છૂટી પાડો. (પ્રશ્ન નં. 25 થી 26) [01]
- નીચેના શબ્દોનો સમાસ ઓળખાવો. (પ્રશ્ન નં. 27 થી 28) [01]

વિભાગ – D (અર્થગ્રહણ)

- કાવ્ય વાંચી તેની નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (પ્રશ્ન નં. 29 થી 32) [04]
(આપેલ કાવ્યમાંથી કુલ ચાર પ્રશ્નો પૂછાશે) (દરેકનો એક ગુણ રહેશે.)
- આપેલ ગદ્યખંડનું 1/3 ભાગમાં સંક્ષેપીકરણ કરો. (પ્રશ્ન નં. 33) [04]
(ગદ્યખંડ વાંચી ત્રીજા ભાગનું સંક્ષેપીકરણ કરવાનું રહેશે, જેના ચાર ગુણ રહેશે.)

વિભાગ – E (લેખન સજ્જતા)

- નિબંધલેખન (પ્રશ્ન નં. 34) [08]
(આશરે 200 શબ્દોમાં આપેલ મુદ્દા પરથી નિબંધ લખવાનો રહેશે.)
(ત્રણમાંથી કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખવાનો રહેશે.)
- પત્રલેખન / અર્થવિસ્તાર (પ્રશ્ન નં. 35) [04]
(આપેલ વિષય પર આશરે 100 શબ્દોમાં પત્ર લખવાનો રહેશે, વિકલ્પમાં અર્થવિસ્તાર લખવાનો રહેશે.)

ધોરણ-11 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ :
- (1) પ્રત્યેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
  - (2) પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ છે.
  - (3) જમણી બાજુના અંક ગુણભાર દર્શાવે છે.
  - (4) લેખન સજ્જતા, ભાષાશુદ્ધિ અને લખાણની મૌલિકતાને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

વિભાગ – A (પદ્ય આધારિત)

- નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : [01]
- 1. 'દાદાજી' સાહિત્યકૃતિનો પ્રકાર જણાવો.
(A) ચિંતનકથા (B) નવલિકા (C) નવલકથા ખંડ (D) ચરિત્રલેખ
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો : [02]
- 2. શ્રીકૃષ્ણને શા માટે જગાડવામાં આવે છે ?
- 3. વાઘે ગાયને શું કહ્યું ?
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો : [02]
- 4. પિતાજીની ક્ષમાદષ્ટિ વિશે પુત્ર શું કહે છે ?
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો : [04]
- 5. 'ભવિષ્યવેત્તા' કાવ્યમાં બહેને જોયેલું ભાઈનું ભાવિ તમારા શબ્દોમાં લખો.
અથવા
- 5. 'હરિનાં દર્શન' કાવ્યનો મધ્યવર્તી વિચાર સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ – B (ગદ્ય આધારિત)

- નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : [01]
- 6. 'દિલાવરી' કૃતિના લેખકનું નામ જણાવો.
(A) ચંદ્રકાન્ત મહેતા (B) દિલીપ રાણપુરા (C) રાઘવજી માઘડ (D) હરિહર ભટ્ટ
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો : [02]
- 7. દોસ્તોયવ્સ્કીએ વેનિસ જોવાને બદલે શું કર્યું ?
- 8. ઈચ્છાશંકર ક્યાં વસવાટ કરતા હતા ?

- નીચે આપેલા પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો : [02]
- 9. કલામે પોતાની અંદર રહેલા બાળકને મૃત્યુ પામતો ક્યારે જોયો ? કેવી રીતે ?
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો : [04]
- 10. 'ખરી મા' શીર્ષકની યથાર્થતા ચર્ચો.

અથવા

- 10. ઈચ્છાશંકર મોટા દિલના હતા તેમ શા પરથી કહી શકાય ?

વિભાગ – C (વ્યાકરણ આધારિત)

- નીચે આપેલાં વાક્યો ભાષાની દૃષ્ટિએ સુધારીને ફરીથી લખો : [02]
- 11. ઈચ્છાશંકર ઘણી લીલાં સૂકા જોયા હતા.
- 12. પુસ્તક વિશે થોડે લખવાનો ઈચ્છા થાય છે.

અથવા

- નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી પ્રત્યય શોધીને લખો : [02]
- 11. મારા મનમાં અમસ્તું જ હશે.
- 12. સુર સેવે કલ્પવૃક્ષને, ઋષિરાયજી રે.
- નીચે આપેલી કહેવતનો અર્થ સમજાવો : [02]
- 13. સો જોશી એક ડોશી
- 14. પોથીમાંનાં રીંગણાં

- નીચે આપેલ રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો : [02]
- 15. પાતાળકૂવો ફૂટવો
- 16. તારું મારું સહિયારું ને મારું મારું આગવું.

- નીચે આપેલા તળપદા શબ્દોનું શિષ્ટરૂપ લખો : [01]
- 17. સુણ
- 18. બાયડી

- નીચે 'અ' વિભાગમાં આપેલા શબ્દના સમાનાર્થી શબ્દો 'બ' વિભાગમાંથી શોધીને લખો. [01]

	'અ'	'બ'
19.	સતત	રસ્તો, રાહ
20.	મંજિલ	બ્રાતા-ભાઈ
		નિરંતર, લગાતાર

- નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો : [01]
  21. ગુણ
  22. વરદાન
- નીચેના શબ્દોની જોડણી સુધારીને ફરીથી લખો : [01]
  23. નિમીત
  24. કારકીર્દિ
- નીચેના શબ્દોની સંધિ છૂટી પાડો : [01]
  25. સૂર્યાસ્ત
  26. સૂક્તિ
- નીચેના શબ્દોના સમાસ ઓળખાવો : [01]
  27. લાલપીળું
  28. આકાશપાતાળ

વિભાગ – D (અર્થગ્રહણ)

- નીચે આપેલા કાવ્યને વાંચી, તેની નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (દરેકનો એક ગુણ) [04]

દેશ તો આઝાદ થાતાં થઈ ગયો, તેં શું કર્યું ?
 દેશ જો બરબાદ થાતાં રહી ગયો
 એ પુણ્ય આગળ આવીને કોનું રહ્યું ?
 ‘લાંચરુશ્વત, ઢીલ, સત્તાદોર, મામા-માશીના.
 કાળાં બજારો, મોંઘવારી : ના સીમા !’
 રોષથી સૌ દોષ ગોખ્યા, ગાળથી બીજાને પોંખ્યા.
 આળ પોતાનેય શિરે આવે ન, જો !’ તેં શું કર્યું ?
 આપબળ ખર્ચું પૂરણ ? જો, દેશના ભાગ્યમાં તેં શું ભર્યું ?
 સ્વાતંત્ર્યની કિંમત ચૂકવવી હર પળે.
 સ્વાતંત્ર્યનાં ગઢ કાંગરા : કરવત ગળે.
 ગાફેલ, થા હુશિયાર તું દિનરાત નિજ સૌભાગ્યને શું નિંદશે ?
 શી સ્વર્ગ દુર્લભ મૃત્તિકાનો પુણ્યમય તુજ પિંડ છે.
 હર એક હિંદી હિંદ છે, હર એક હિંદી હિંદની છે જિંદગી
 હો હિંદ સુરભિત કુલ્લદલ અરવિંદ : એ સ્વાતંત્ર્ય દિનની બંદગી.

– ઉમાશંકર જોશી

પ્રશ્નો :

29. આઝાદી બાદ દેશની દશા કેવી થઈ ગઈ છે ?
30. કવિ દેશવાસી પાસેથી કેવી અપેક્ષા રાખે છે ?
31. સ્વાતંત્ર્ય દિને કવિ કઈ પ્રાર્થના કરે છે ?
32. કાવ્યને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

- આપેલ ગદ્યખંડને વાંચી તેનું 1/3 ભાગમાં સંક્ષેપીકરણ કરો : [04]
- 33. સ્વામી રામદાસજી રામાયણ લખતા ને લખાતું જાય તેમ શિષ્યોને વાંચી સંભળાવતા. મારુતિ પણ તે સાંભળવા ગુપ્ત રૂપે આવીને બેસતા. સમર્થે લખ્યું હતું કે, “મારુતિ અશોક વનમાં ગયો, ત્યાં તેણે ધોળાં ફૂલ જોયાં.” એ સાંભળતાંવેંત મારુતિએ છતાં થઈને કહ્યું, “મેં ધોળાં ફૂલ જરા પણ જોયાં નથી. મેં જોયેલાં તે ફૂલ લાલ હતાં, તમે ખોટું લખ્યું છે તે સુધારો.” સમર્થે કહ્યું, “મેં લખ્યું છે તે બરાબર છે. તેં ધોળાં જ ફૂલ જોયાં હતાં.” મારુતિએ કહ્યું, “હું જાતે ત્યાં જનારો ને હું કહું તે ખોટું?” છેવટે તકરાર રામ રાજાની પાસે પહોંચી, રામચંદ્રે કહ્યું, “ફૂલ ધોળાં જ હતાં, પણ મારુતિની આંખ તે વખતે કોધથી લાલચોળ થઈ ગઈ હતી, તેથી તે ધોળાં સફેદ ફૂલો તેને લાલ લાલ દેખાતાં.” આ મીઠી વાતનો સાર એટલો કે દુનિયા તરફ જોવાની આપણી જેવી દૃષ્ટિ હશે તેવી દુનિયા આપણને દેખાશે.

– વિનોબાજી

વિભાગ – E (લેખન સજ્જતા)

- નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈપણ એક વિષય પર આપેલ મુદ્દાઓ આધારિત આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. [08]
- 34. મા તે મા :
પ્રસ્તાવના – સમાજ – કુટુંબ – સંબંધો – ત્યાગ – બલિદાન – ઉપસંહાર.
અથવા
- 34. મારું પ્રિય પુસ્તક :
પ્રસ્તાવના – આધુનિક જીવન – મનોરંજનનાં સાધનો – પુસ્તકાલય – ઈ-પુસ્તકાલય – વાંચન – પ્રિય પુસ્તક – બોધ – જીવન પરિવર્તન – ઉપસંહાર.
અથવા
- 34. વરસતા વરસાદનું સૌંદર્ય :
પ્રસ્તાવના – ભારતની ઋતુઓ – ચોમાસું – ચારે તરફ સૌંદર્ય – ગામ – શહેર – નદી-તળાવ – આનંદ-ઉત્સવ – ગગન – ભૂમિ – નવજીવન – ઉપસંહાર.
- નીચે આપેલા વિષય પર પત્રલેખન કરો : [04]
- 35. તમારો મિત્ર રમતોત્સવમાં પ્રથમ નંબરે આવ્યો છે તેને અભિનંદન આપતો પત્ર લખો.
અથવા
- નીચે આપેલી પંક્તિનો આશરે 100 શબ્દોમાં અર્થવિસ્તાર કરો :
- 35. મને મળી નિષ્ફળતા અનેક,
તેથી થયો સફળ કેંક હું જિંદગીમાં.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	8	8	4	16	50
ટકા	28%	16%	16%	8%	32%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	02	02
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	05	10
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	20
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
	કુલ	23 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ગુણ
1.	ગદ્ય વિભાગ	10
2.	પદ્ય વિભાગ	10
3.	વ્યાકરણ વિભાગ	10
4.	અર્થગ્રહણ/લેખન	20
	કુલ	50

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ - A (ગદ્ય વિભાગ)

(10 ગુણ)

(અ) એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

(2)

1, 2

(બ) ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

(4)

1, 2 અથવા 2

(ક) સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

(4)

1 અથવા 1

વિભાગ - B (પદ્ય વિભાગ)

(10 ગુણ)

(અ) કાવ્યપૂર્તિ

(2)

(બ) ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

(4)

1, 2 અથવા 2

(ક) સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

(4)

1 અથવા 1

વિભાગ - C (વ્યાકરણ વિભાગ)

(10 ગુણ)

માગ્યા પ્રમાણે લખો.

(1) જોડણી સુધારો

(1)

(2) ધ્વનિ છૂટા પાડો

(1)

(3) સંજ્ઞા - પ્રકાર જણાવો

(1)

(4) વિશેષણનો પ્રકાર જણાવો

(1)

(5) સંધિ છોડો/જોડો

(1)

(6) સમાનાર્થી (સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો)

(1)

(7) ધાતુ પ્રત્યય

(1)

(8) સર્વનામ શોધો

(1)

(9) રૂઢિપ્રયોગ (સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો)

(1)

(10) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ

(1)

(વિભાગ D અર્થગ્રહણ / લેખન)

(20 ગુણ)

(અ) વિચારવિસ્તાર

(4)

1 અથવા 1

(બ) પત્રલેખન અથવા અહેવાલ લેખન

(4)

(ક) ગદ્યાર્થગ્રહણ અથવા પદ્યાર્થગ્રહણ

(4)

(ડ) નિબંધલેખન

(8)

1 અથવા 1

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચના : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ છે.
(2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A (ગદ્ય વિભાગ)

- (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો : (2)
(1) 'છાલ, છોતરાં અને ગોટલાં' પાઠનો સાહિત્યપ્રકાર જણાવો.
(2) 'મનુભાઈ પંચોળી'નું ઉપનામ જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (4)
(1) અમેરિકાના ખેલાડીઓને લેખકે કઈ ચેલેન્જ કરી ?
(2) ગાંધીજીને શેની ચોરી કરવાની ટેવ પડી ? શા માટે ?
અથવા
(2) પ્રાચીન સમયના કોઈ ઋષિ આજે આવે તો તે શું કહેશે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (4)
(1) ગોપાળબાપાનું પાત્રાલેખન કરો.
અથવા
(1) અમરતકાકીએ દવાખાનામાં મંગુ માટે કરેલી ભલામણ.

વિભાગ - B (પદ્ય વિભાગ)

- (અ) કાવ્યપૂર્તિ કરો. (2)
સાંજ સમે શામળિયો.....
.....મહેકે.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (4)
(1) મરજીવિયાને પ્રિયજનોએ કઈ શિખામણ દીધી ?
(2) શ્રીકૃષ્ણ અને બલરામ વચ્ચે કઈ સ્પર્ધા થઈ હતી ?
અથવા
(2) કવિ પુત્રવધૂને બે-બે કુળને ઊજાળનારી શા માટે કહે છે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (4)
(1) 'કૃષ્ણનું રૂપ મહાશુભકારી છે' એમ કવિ શા માટે કહે છે ?
અથવા
(1) 'કામ કરે ઈ જીતે' કાવ્યમાં વ્યક્ત થતું મહેનતનું મહત્ત્વ તમારા શબ્દોમાં લખો.

વિભાગ-C (વ્યાકરણ)

- માગ્યા પ્રમાણે લખો.
- (1) નીચે આપેલા શબ્દોની જોડણી સુધારીને લખો. (1)
સાન્દિપની, મીનિટ.
- (2) નીચે આપેલા શબ્દના ધ્વનિ છૂટા પાડો. (1)
આધ્યાત્મિક
- (3) નીચેના વાક્યમાં ઘાટા અક્ષરે છાપેલી સંજ્ઞાનો પ્રકાર જણાવો. (1)
માર્કેડી વૈજનાથના ડુંગરમાંથી આવે છે.
- (4) નીચેના વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધી પ્રકાર લખો. (1)
શીતળ શરીર થાયે ઘણું, તને સાંભરે રે ?
- (5) નીચે આપેલા શબ્દોની સંધિ છોડો/જોડો. (1)
હિમાલય, રવિ + ઈન્દ્ર
- (6) 'દાંત' શબ્દનો સાચો સમાનાર્થી શબ્દ લખો. (1)
(અ) દ્વિજ (બ) દાઢ (ક) શૂળ
- (7) નીચે આપેલ શબ્દને ધાતુ પ્રત્યય લગાવી શબ્દ બનાવો. (1)
'બેસવું' ધાતુને 'ઠ' પ્રત્યય લગાવી નવો શબ્દ બનાવો.
- (8) નીચેના વાક્યમાંથી સર્વનામ શોધો. (1)
મારડમાં હું મગફળીના સોદા માટે ગયેલો.
- (9) 'જીભ ન ઉપડવી' રૂઢિપ્રયોગનો સાચો અર્થ શોધીને લખો. (1)
(અ) બોલી ન શકવું (બ) વધારે બોલવું (ક) બોલતાં ન આવડવું
- (10) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો. (1)
પરણતી વખતે કન્યાને પહેરવાનું વસ્ત્ર

વિભાગ - D અર્થગ્રહણ / લેખન

- (અ) નીચે આપેલી પંક્તિઓનો વિચાર-વિસ્તાર કરો (ગમે તે એક) (4)
આવ નહીં આદર નહીં, નહિ નયનોમાં નેહ,
તે ઘેર કદી નવ જઈએ, ભલે કંચન વરસે મેહ.
અથવા
પુરુષાર્થ વિના પ્રારબ્ધ પાંગળું છે.
- (બ) પત્રલેખન કરો. (4)
વધુ પડતું ટી.વી. જોવાથી અભ્યાસ બગડે છે - એ બાબત સમજાવવા માટે તમારા નાના ભાઈને પત્ર લખો.
અથવા
તમારી શાળામાં યોજાયેલા વૃક્ષારોપણ દિનની ઉજવણીનો અહેવાલ 100 શબ્દોમાં લખો.

- (ક) નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી તેની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (4)
- નદીને જો કોઈ ઉપમા છાજે તો તે માતાની જ છે. નદીની કાંઠે રહીએ એટલે દુકાળની બીક જ નહીં. મેઘરાજા દગો દે ત્યારે નદી માતા આપણો પાક પકવે, નદીનો કાંઠો એટલે શુદ્ધ અને શીતળ હવા. નદીને કાંઠે ફરવા જઈએ એટલે કુદરતના માતૃવાત્સલ્યના અખંડ પ્રવાહનું દર્શન થાય છે. નદી મોટી હોય અને તેનો પ્રવાહ ધીરગંભીર હોય ત્યારે તો કાંઠા ઉપર રહેનારા લોકોની જાહોજલાલી નદીને જ આભારી હોય છે. નદી જનસમાજની માતા છે. નદી ઈશ્વર નથી પણ ઈશ્વરનું સ્મરણ કરાવનાર દેવતા છે. જો ગુરુને વંદન ઘટે છે તો નદીને પણ વંદન કરવું ઘટે છે.”

પ્રશ્નો :

- (1) નદીને શાની ઉપમા આપી શકાય ? તેના કાંઠે વસનારને શાની બીક નથી ?
- (2) નદીકાંઠે ફરવા જવાથી શાનાં દર્શન થાય છે ?
- (3) નદી શું નથી અને શું છે ?
- (4) ગદ્યખંડને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

અથવા

નીચેનું કાવ્ય વાંચી તેની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

કોણ કહે છે :

આ ધરતી પર ક્યાંય કશે ભગવાન નથી !

કોણ કહે છે :

આ અવનિ પર ઈશ્વરનાં એંધાણ નથી !

રાતદિવસને સાંજસવારો સદા નિયમસર આવે છે,
સૂરજ-ચંદ્રો નિયમિત જગને તેજ થકી બહલાવે છે.

ચોમાસાનાં જલવર્ષા ને વસંત રૂપ તણી રાણી,
ટાઢ શિયાળે, તાપ ઉનાળે - ઋતુઓની કેવી લ્હાણી !

જીવન કેરાં અમૃત જેવાં જળનાં મૂલ્ય અમૂલ્ય હો !

ધરતી માતા ધાન્ય ઉગાડે, એ ઉપકાર અતુલ્ય, અહો !

એકધારું ને અણઅટકતું અનંત આયોજન આવું,

વિરાટને આંગણિયે જેણે નિત્ય નવું છે સરજાવ્યું,

અંતર્યામી એ ઈશ્વરની આ સહુ ઓળખાણ નથી ?

પાય પડું ના કહેશો કો'દી 'ક્યાંય અહીં ભગવાન નથી.'

પ્રશ્નો :

- (1) સૂરજ-ચંદ્ર કયું કાર્ય કરી રહ્યા છે ?
  - (2) કવિ ઋતુઓની કઈ કઈ વિશેષતાઓ રજૂ કરે છે ?
  - (3) મનુષ્યને મળતાં જળને કવિ કેવાં ગણાવે છે ?
  - (4) ઈશ્વરના આયોજનને કવિ કેવું કહે છે ?
- (ડ) નીચે આપેલા મુદ્દાઓને આધારે આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. (ગમે તે એક) (8)
- (1) જીવનમાં પુસ્તકોનું મહત્વ
(પ્રસ્તાવના - પુસ્તકો સારા મિત્રો - આદર્શ પુસ્તકોથી બદલાયેલા મહાપુરુષોના જીવન - ઉપસંહાર)
  - (2) માતૃપ્રેમ
(પ્રસ્તાવના - ધરતી પરનું અમૃત - પશુ-પંખીઓનાં માતૃપ્રેમનાં દૃષ્ટાંતો - માતાનું વાત્સલ્ય - માતા અમૂલ્ય મૂડી - ઉપસંહાર)

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ ગુણ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	08	08	4	16	50
ટકા	28%	16%	16%	8%	32%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	4	4
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	4	8
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	5	20
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	1	8
	કુલ પ્રશ્નો	24 પ્રશ્નો	50 ગુણ

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)

પ્રથમ કસોટી

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

પ્રથમ કસોટી

વિભાગ - A

- (અ) એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (2)
1, 2
- (બ) બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (4)
1, 2 અથવા 2
- (ક) સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (4)
1 અથવા 1

વિભાગ - B

- (અ) એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (2)
1, 2
- (બ) બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (4)
1, 2 અથવા 2
- (ક) સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. (4)
1 અથવા 1

વિભાગ - C

સૂચના મુજબ ફેરફાર કરો.

- (1) સમાનાર્થી શબ્દ શોધો. (1)
- (2) વિરોધી શબ્દ શોધો. (1)
- (3) લિપિક્રમમાં ગોઠવો. (1)
- (4) કોશક્રમ મુજબ ગોઠવો. (1)
- (5) સાચી જોડણી શોધો. (1)
- (6) લિંગ ઓળખાવો. (1)
- (7) વચન જણાવો. (1)
- (8) અનુગ શોધો. (1)
- (9) નામયોગી શોધો. (1)
- (10) સંધિ છોડો / જોડો. (1)

વિભાગ-D

- (અ) ગદ્યખંડનું વાંચન કરી પ્રશ્નોના જવાબ આપવા. (4)
- (બ) વિચાર-વિસ્તાર (4)
બે પંક્તિમાંથી એક પંક્તિ સમજાવવી
1 અથવા 1
- (ક) પત્રલેખન (4)
1 અથવા 1
- (ડ) નિબંધ લેખન (8)
1 અથવા 1
-

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)

પ્રથમ પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ-A (ગદ્ય વિભાગ)

- (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (2)
- (1) “સાવજ સીધો હાલ્યો ગયો હોત તો કાંય થવાનું નો’તું.” - આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
  - (2) ‘પારખું’ ગદ્યકૃતિનો સાહિત્યપ્રકાર જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો. (4)
- (1) રામશંકરે મગનને જમીનનો એક કટકો કેમ કાઢી આપ્યો ?
  - (2) લેખકને આંજણી મટાડવા જૂના મુનીમે અને હજામે કયો ઉપાય બતાવ્યો ?
- અથવા
- (2) અનિરુદ્ધ શા માટે ડૉ. પીયૂષને સસરાથી સંભાળવાનું કહે છે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. (4)
- (1) સિંહ પ્રત્યેનો ગીરના માણસોનો પ્રેમ તમારા શબ્દોમાં વ્યક્ત કરો.
- અથવા
- (2) લંડન મુલાકાતના લેખકના અનુભવો વર્ણવો.

વિભાગ-B (પદ્ય વિભાગ)

- (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (2)
- (1) ‘જ્યાં જ્યાં વસે એક ગુજરાતી’ કાવ્યનો પ્રકાર જણાવો.
  - (2) ‘નવસર્જનની વાટે’ કાવ્યના કવિનું નામ જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (4)
- (1) કવિ આત્માનો દીવો પ્રગટાવવાની વાત કેમ કરે છે ?
  - (2) અખો કોને મોટો ઉત્પાત ગણાવે છે ?
- અથવા
- (2) નૂતન યુગના પ્રવાસી કઈ વાટે વિહરે છે ? તેમનાં હૃદયમાં શું ભર્યું છે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો : (4)
- (1) ‘એ લોકો’ કૃતિનું મૂલ્યાંકન કાવ્યના આધારે વર્ણવો.
- અથવા
- (1) ‘આત્માર’ કાવ્યમાં જોવા મળતો પ્રકૃતિપ્રેમ તમારા શબ્દોમાં લખો.

વિભાગ-C (વ્યાકરણ વિભાગ)

સૂચના મુજબ ફેરફાર કરો :

- (1) 'આકાશ' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો. (1)
(અ) આત્મ (બ) ધરતી (ક) પૃથ્વી
- (2) 'સ્વાર્થ' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શોધીને લખો : (1)
(અ) સુસ્વાર્થ (બ) નિ:સ્વાર્થ (ક) સારો સ્વાર્થ
- (3) આપેલ વર્ણોને લિપિક્રમમાં ગોઠવો : (1)
કૌ, કિ, કૂ, કે
- (4) આપેલ શબ્દોને કોશક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો : (1)
હળ, પાણી, ગુજરાત, ખુરશી, ગરમ, ખનીજ, કોડિયું
- (5) આપેલ શબ્દમાંથી સાચી જોડણી શોધો : (1)
(અ) પ્રગતિ (બ) પ્રગિત (ક) પ્રગતી
- (6) આપેલ શબ્દોમાંથી નપુસકલિંગ શબ્દ ઓળખાવો : (1)
(અ) બાલિકા (બ) હીરો (ક) છોકરું
- (7) 'પીછું' શબ્દનું બહુવચન જણાવો : (1)
પીછુંઓ, પીછાંઉ, પીછાં
- (8) આપેલ વાક્યમાંથી અનુગ શોધો : (1)
દેશસેવકોએ ફંડફાળો ભેગો કર્યો.
- (9) આપેલ વાક્યમાંથી નામયોગી શોધો : (1)
હું પેન વડે લખું છું.
- (10) 'હિમાલય' શબ્દની સંધિ છૂટી પાડો. (1)
(અ) હિમ + આલપ (બ) હિમા + લય (ક) હિ + માલય

વિભાગ - D (અર્થગ્રહણ/લેખન)

(અ) નીચેના ગદ્યખંડનું વાંચન કરી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (4)

અભ્યાસનું મહત્ત્વ આપણા દેશમાં બહુ લાંબા કાળથી સમજાયેલું છે, પણ અભ્યાસ સાથે બીજી કેટલીક બાબતો પર ધ્યાન ગયું નથી. અભ્યાસ વિના સંસ્કાર દૃઢ થતા નથી એ જણાયું એટલે ગમે તે રીતે આપણે અભ્યાસ કરાવવા મથીએ છીએ, દરેક ક્રિયા ત્રણ રીતે કરી શકાય છે : ભયથી, લાલચથી કે પ્રેમથી. ભયથી અને લાલચથી પણ સંસ્કાર પાડી શકાય છે. એમાં અભ્યાસ કરનારની વિવેકબુદ્ધિને ખીલવવી નથી પડતી. સરકસના મેનેજરો જાનવરોને ભયથી જ કેળવે છે. શાળામાં શિક્ષકો પણ એ

જ રીત અજમાવે છે. ઘણા ધર્મગુરુઓ પણ ભય કે આશા બતાવીને સારી ટેવો પાડવાનો પ્રયત્ન કરે છે. પણ આ રીતે પાડેલી ટેવોમાંથી જ્યારે વિશ્વાસ ઊઠી જાય, ત્યારે સૈકાની ટેવો પણ થોડા જ સમયમાં નાશ પામે છે.

— કિશોરલાલ મશરૂવાળા

પ્રશ્નો :

- (1) આપણે અભ્યાસનું મહત્ત્વ શા માટે સ્વીકારીએ છીએ ?
- (2) દરેક ક્રિયા કઈ ત્રણ રીતે કરી શકાય છે ?
- (3) કઈ રીતોમાં અભ્યાસ કરવાની વિવેકબુદ્ધિને ખીલવવી પડતી નથી ?
- (4) ભયથી કે લાલચથી પડેલી ટેવો ક્યારે નાશ પામે છે ?

(બ) નીચે આપેલ પંક્તિઓનો વિચાર-વિસ્તાર કરો :

(4)

- (1) ગઈ સંપત ફરી સાંપડે, ગયાં વળે છે વહાણ;
ગત અવસર આવે નહિ, ગયા ન આવે પ્રાણ.

અથવા

- (1) ‘આચાર એ જ પ્રચારનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ છે.’

(ક) નીચે આપેલા વિષય પર પત્રલેખન કરો :

(4)

- (1) તમારા ગામમાં ટપાલ અનિયમિત આવે છે. તેની રજૂઆત કરતો પત્ર યોગ્ય અધિકારીને લખો.

અથવા

- (1) તમારી શાળામાં ગુરુપૂર્ણિમાની ઉજવણી કરવામાં આવી તેનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો.

(ડ) કોઈપણ એક વિષય પર આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો :

(8)

- (1) આદર્શ વિદ્યાર્થી

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - આદર્શ વિદ્યાર્થીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ - આદર્શ વિદ્યાર્થીનાં અન્ય લક્ષણો - આદર્શ વિદ્યાર્થીમાં શું ન હોય ? - ઉપસંહાર.

અથવા

- (1) પ્રકૃતિ : પરમાત્માનું સ્વરૂપ

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - પરમાત્માની અનુભૂતિ - પ્રાણી, સૃષ્ટિ અને વનસ્પતિ સૃષ્ટિમાં પરમાત્માનાં દર્શન - ઉપસંહાર.

ધોરણ-11 હિન્દી (009) (દ્વિતીય ભાષા) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	12	08	16	04	10	50
ટકા	24%	16%	32%	08%	20%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	04	04
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	03	06
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	06	24
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	24 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર :

વિભાગ	ગુણ
પદ્ય	12
ગદ્ય	14
વ્યાકરણ	10
લેખન	14
કુલ	50

कक्षा-11 हिन्दी (009) (द्वितीय भाषा) (विज्ञान प्रवाह)
प्रथम परीक्षा

समय : 2 घंटे

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 50

विभाग : A (पद्य)

	अंक	कुल अंक
● बहु विकल्प प्रश्न	01	12
● एक वाक्य में उत्तर हो ऐसे प्रश्न	01	
● दो-तीन वाक्यों में उत्तर हो ऐसा प्रश्न	02	
● पाँच-छः वाक्यों में उत्तर हो ऐसे प्रश्न और इसका एक आंतरिक विकल्प भी दीजिए ।	08	

विभाग : B (गद्य)

● बहु विकल्प प्रश्न	01	14
● एक वाक्य में उत्तर हो ऐसे प्रश्न	01	
● दो-तीन वाक्यों में उत्तर हो ऐसा प्रश्न	04	
● पाँच-छः वाक्यों में उत्तर हो ऐसे प्रश्न और इसका एक आंतरिक विकल्प भी दीजिए ।	08	

विभाग : C (व्याकरण)

● समानार्थी शब्द - दो	02	10
● विलोम शब्द - दो	02	
● प्रत्यय - दो	02	
● उपसर्ग - दो	02	
● मुहावरें - दो	02	

विभाग : D (लेखन कार्य)

● किसी एक विषय पर 250 शब्दों का निबंध पूछिए, उसके विकल्प में दो अतिरिक्त निबंध दीजिए ।	06	14
● पाठ्यपुस्तक में दिए हुए पत्र-नमूना के अनुसार कोई एक पत्र पूछिए ।	04	
● एक गद्यांश का भावार्थ स्पष्ट करने के लिए पूछिए एवं उसका एक विकल्प भी दीजिए ।	04	

अथवा

अनुवाद

कक्षा-11 हिन्दी (009) (द्वितीय भाषा) (विज्ञान प्रवाह)
प्रथम परीक्षा

समय : 2 घंटे

नमूने का प्रश्नपत्र

पूर्णांक : 50

विभाग : A (पद्य)

- सही विकल्प चुनकर उत्तर दीजिए । [01]
- 1. अब्राहम लिंकन ने यह पत्र किसको लिखा था ?
(A) अपने पुत्र को (B) अपने शिक्षक को
(C) पुत्र के शिक्षक को (D) अपने मित्र को
- निम्नलिखित प्रश्न के उत्तर एक-एक वाक्य में दीजिए । [01]
- 2. जगत के लोग किस पर जल्दी विश्वास करते हैं ?
- निम्नलिखित प्रश्न के उत्तर दो-तीन वाक्यों में दीजिए । [02]
- 3. कौन से लोग ईश्वर से दूर हैं ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पाँच-छ वाक्यों में दीजिए । [08]
- 4. परशुराम का क्रोध देखकर लक्ष्मणजी क्या कहते हैं ?
- 5. सड़कों पर आज भी साईकिल क्यों चलाई जाती है ?

अथवा

- 5. हिन्दु व मुस्लिम धर्म की क्या स्थिति है ? पद्य के आधार पर बताइए ।

विभाग : B (गद्य)

- सही विकल्प चुनकर उत्तर दीजिए । [01]
- 6. गाँव में कुल कितनी पंचायतें थी ?
(A) चार (B) पाँच (C) आठ (D) छः
- निम्नलिखित प्रश्न के उत्तर एक वाक्य में दीजिए । [01]
- 7. थक जाने पर बापू किसके सहारे बैठते थे ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में दीजिए । [04]
- 8. बक्सा किसके हाथ में था ? उसके पीछे कौन चल रहा था ?
- 9. नेहरुजी जाट मर्दों और औरतों के बीच में क्यों गए ?

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पाँच-छ वाक्यों में दीजिए । [08]

10. चन्द्रशेखर आजाद किन वस्त्रों में खिल उठते थे ?

11. बापू के कमरे में लेखक को क्या दिखाई देता है ?

अथवा

11. टोली के सरदार की चारित्रिक विशेषताएं बताइए ।

विभाग : C (व्याकरण)

- समानार्थी शब्द लिखिए । [02]

12. बौराना =

13. अपराध =

- विलोम शब्द लिखिए । [02]

14. स्वर्ग ×

15. हर्ष ×

- प्रत्यय अलग कीजिए । [02]

16. स्वच्छता =

17. कायरता =

- उपसर्ग अलग कीजिए । [02]

18. अमिट =

19. बेबस =

- मुहावरों का अर्थ दीजिए । [02]

20. आँखे चार होना =

21. पानी फिरना =

विभाग : D (लेखनकार्य)

- निम्नलिखित सूचना अनुसार पत्र लिखिए : [04]

22. 5, संतोषनगर, एम. एन. रोड, बस स्टैण्ड, विसनगर से गोविंद अपने मित्र कानजी को वृक्षों का महत्त्व बताता हुआ पत्र लिखता है ।

- निम्नलिखित विषय पर 250 शब्दों में निबंध लिखिए : [06]

23. मेरा प्रिय नेता :

जन्म – अभ्यास – कार्य – प्रिय होने का कारण – उपसंहार ।

अथवा

23. प्रदूषण - एक समस्या :

चारों ओर प्रदूषण – प्रकार – कारण – प्रदूषण के दुष्परिणाम – उपाय – संदेश ।

- गद्यांश को पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए । [04]

मनुष्य को अपना कार्य मन लगाकर, ध्यान लगाकर जी जान से करना चाहिए । काम करने से दीर्घायु जाग सकते हैं । दुःखी और रोगी व्यक्ति भी जीवन में महान कार्य कर सकते हैं । हम निवृत्त व्यक्तियों से सुनते आये हैं कि मुझे काम तो करना ही पड़ेगा । जीवन की प्रवृत्ति काम है । जीवन को अर्थपूर्ण बनाना है तो समझ लो कि प्रवृत्ति ही जीवन है, निवृत्ति मृत्यु समान है ।

प्रश्न :

24. इस परिच्छेद को उचित शीर्षक दीजिए ।
  25. लेखक मृत्यु किसे कहता है ?
  26. जीवन को अर्थपूर्ण कैसे बना सकते हैं ?
  27. दीर्घायु कैसे मिलता है ?
-

કક્ષા-9 હિન્દી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ કસોટી

સમય : 2.00 ઘંટે

પ્રશ્નપત્ર પ્રારૂપ

પૂર્ણાંક : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાદ્/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	16	08	03	09	50
ટકા	28%	32%	16%	06%	18%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	13	13
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	05	10
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	01	03
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	08
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	32 પ્રશ્નો	50 ગુણ

कक्षा-9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे

प्रश्नपत्र प्रारूप

पूर्णांक : 50

गुणभार

क्रम	विभाग	गुणांकन
1.	विभाग-A (गद्य विभाग) पाठ्यक्रम - 2 - 3 - 5 - 6 - 8 - 9	14
2.	विभाग-B (पद्य विभाग) पाठ्यक्रम - 1 - 4 - 7 - 10	14
3.	विभाग-C (व्याकरण विभाग) मुहावरा - कहावत - वाक्यशुद्धि - विरोधी शब्द - समानार्थी शब्द - शब्दसमूह के लिए एक शब्द - उपसर्ग, प्रत्यय, भाववाचक संज्ञा कर्तृवाचक संज्ञा - विशेषण	10
4.	विभाग-D (लेखन विभाग) गद्यसमीक्षा कहानी लेखन - पत्रलेखन निबंध लेखन	12
		50

नोंध : कण्ठस्थ काव्य : 1, 10

कक्षा-9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे

प्रश्नपत्र प्रारूप

पूर्णांक : 50

विभाग-A (गद्य विभाग)

1.	निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए । प्रश्न-1 प्रश्न-2	02
2.	निम्नलिखित सही विकल्प चुनकर विधान पूर्ण कीजिए । प्रश्न-3 प्रश्न-4	02
3.	निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए । प्रश्न-5 प्रश्न-6	02
4.	निम्नलिखित प्रश्नों के दो-दो वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-7 प्रश्न-8	04
5.	निम्नलिखित प्रश्न का पाँच-छः वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-9 अथवा प्रश्न-9	04
विभाग-B (पद्य विभाग)		
6.	निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए । प्रश्न-10 प्रश्न-11	02
7.	निम्नलिखित काव्य पंक्ति की पूर्ति कीजिए । प्रश्न-12 (नोंध : कण्ठस्थ काव्य : १, १०)	02
8.	निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए । प्रश्न-13 प्रश्न-14	02
9.	निम्नलिखित प्रश्नों के दो-तीन वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-15 प्रश्न-16	04
10.	निम्नलिखित प्रश्न का पाँच-छः वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-17 अथवा प्रश्न-17	04

विभाग-C (व्याकरण विभाग)

11.	निम्नलिखित मुहावरे का अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए । प्रश्न-18	01
12.	निम्नलिखित कहावत का अर्थ स्पष्ट कीजिए । प्रश्न-19	01
13.	निम्नलिखित वाक्य को शुद्ध कीजिए । प्रश्न-20	01
14.	निम्नलिखित शब्द का विरोधी शब्द लिखिए । प्रश्न-21	01
15.	निम्नलिखित शब्द का पर्यायवाची शब्द लिखिए । प्रश्न-22	01
16.	निम्नलिखित शब्दसमूह के लिए एक शब्द लिखिए । प्रश्न-23	01
17.	निम्नलिखित शब्द का उपसर्ग शब्द बताईए । प्रश्न-24	01
18.	निम्नलिखित वाक्य में से भाववाचक संज्ञा बताईए । प्रश्न-25	01
19.	निम्नलिखित वाक्य में से कर्तृवाचक संज्ञा बताईए । प्रश्न-26	01
20.	निम्नलिखित वाक्य में से विशेषण बताईए । प्रश्न-27	01
विभाग-D (लेखन विभाग)		
21.	निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए । (नोंध : परिच्छेद लिखना है) प्रश्न-28 प्रश्न-29 प्रश्न-30	03
22.	निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर कहानी लिखकर उसे शीर्षक दीजिए । प्रश्न-31 (नोंध : कहानी के मुद्दों को लिखना है) अथवा	03
23.	निम्नलिखित पत्रलेखन कीजिए । प्रश्न-31	
24.	निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर 100 (सौ) शब्दों में निबंध लिखिए । नोंध : निबंध के मुद्दों को लिखना है । प्रश्न-32 अथवा प्रश्न-32 अथवा प्रश्न-32	06

कक्षा-9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2 घंटे

आदर्श प्रश्नपत्र

पूर्णांक : 50

- सूचना : (1) इस प्रश्नपत्र में चार विभाग हैं ।
(2) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
(3) सभी प्रश्नों के उत्तर क्रमशः लिखिए ।

विभाग-A : गद्य विभाग

- सही विकल्प चुनकर निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए : (2)
  1. 'ब्राह्मण देवता मैं आपको ..... का अवसर देना चाहता हूँ ।
(न्याय, न्यायधीश)
  2. प्रियव्रत राय ..... में पढ़ता है ।
(कॉलेज, मैट्रिक)
- सही विकल्प चुनकर निम्नलिखित विधान पूर्ण कीजिए : (2)
  3. न्यायमंत्री के रूपमें शिशुपाल को घोषित करते हुए सम्राट अशोकने राजमुद्रा दी इसका अर्थ है –
(A) मैं आपसे प्रसन्न हूँ ।
(B) आपके न्यायमंत्री होने की यह तनखाह है ।
(C) यह तुम्हारे न्यायमंत्री होने की पहचान है ।
  4. रानी का मन कहता था कि .....
(A) वह उनके जीवन का अंतिम युद्ध था ।
(B) उनकी विजय अवश्य होगी ।
(C) उनके सिपाही वीरता को कलंकित नहीं होने देंगे ।
- निम्नलिखित प्रश्न का एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : (2)
  5. देश का वातावरण आज कैसा बन गया है ?
  6. बच्चनजी ने मुक्ता प्रसादजी को कौन-सा उपचार बताया था ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : (4)
  7. प्रियोदा की टोली का रविवार को क्या कार्यक्रम होता था ?
  8. कविवर रवीन्द्रनाथ ठाकुरने प्रार्थना गीत द्वारा भगवान से क्या याचना की है ?
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पाँच-छः वाक्यों में लिखिए : (4)
  9. रानी लक्ष्मीबाई देशभक्ति की एक अद्भुत मिशाल थी - स्पष्ट कीजिए ।

अथवा

लेखक बीमारी में भी क्यों काम करते थे ?

विभाग-B : पद्य विभाग

- सही विकल्प चुनकर निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए : (2)
- 10. दुर्बलों के ..... षौरूप की साधना ।
(रक्षणार्थ, नवतेज)
- 11. .... की चाह नहीं, अपनी कोई पहचान नहीं ।
(वैभव-विलास, सुख)
- काव्य पंक्ति पूर्ण कीजिए । (2)
- 12. वे आर्य ही ..... कभी पीते न थे ।
- निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : (2)
- 13. सूर धन्य क्यों हुए ?
- 14. कवि किस की अभ्यर्थना करते हैं ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : (4)
- 15. विभव से क्या प्राप्त होता है ?
- 16. सूरदास छेरी (बकरी) दुहने की जरूरत क्यों नहीं समझते ?
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पाँच-छः वाक्यों में लिखिए : (4)
- 17. गुप्तजीने भारत के गौरव का वर्णन किस तरह किया है ?
अथवा
सूरदास अपने आपको क्यों धन्य मानते हैं ?

विभाग-C : व्याकरण

- निम्नलिखित मुहावरे का अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए : (1)
- 18. रात-दिन एक करना
- निम्नलिखित कहावत का अर्थ स्पष्ट कीजिए : (1)
- 19. नाच न जाने आँगन टेढा
- निम्नलिखित वाक्य शुद्ध कीजिए : (1)
- 20. तुम्हारी स्कूल कहाँ है ?
- निम्नलिखित शब्द का विरोधी शब्द लिखिए : (1)
- 21. इमानदार
- निम्नलिखित शब्द का पर्यायवाची शब्द लिखिए : (1)
- 22. अतिथि
- निम्नलिखित शब्द समूह के लिए एक शब्द लिखिए : (1)
- 23. धर्म से डरनेवाला

- निम्नलिखित शब्द का उपसर्ग दीजिए : (1)
- 24. पराजय
- निम्नलिखित भाववाचक संज्ञा बताइए : (1)
- 25. रमेश में मानवता है ।
- निम्नलिखित कर्तृवाचक संज्ञा बताइए : (1)
- 26. धोनी क्रिकेट का खिलाड़ी है ।
- निम्नलिखित विशेषण बताइए । (1)
- 27. गांधीजी सब से पूजनीय है ।

विभाग-D : लेखन

- परिच्छेद को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए : (3)
- मानव के व्यक्तित्व का निर्माण करनेवाले विभिन्न तत्त्वों में चरित्र का सबसे अधिक महत्त्व है । चरित्र एक ऐसी शक्ति है जो मानवजीवन को सफल बनाती है । चरित्र की शक्ति ही आत्मविश्वास और आत्मनिर्भरता उत्पन्न करती है । चरित्र मनुष्य के क्रिया कलाप और आचरण के समूह का नाम है । चरित्र रूपी शक्ति के सामने पाश्विक शक्ति भी नष्ट हो जाती है । चरित्र की शक्ति विद्या, बुद्धि और संपत्ति से भी महान होती है । इतिहास इस बात का साक्षी है कि कई चक्रवर्ती सम्राट धन, पद, वस्तु और विद्या के स्वामी थे परंतु चरित्र के अभाव में अस्तित्वविहीन हो गए ।
- 28. चरित्र का मानव जीवन पर क्या प्रभाव पड़ता है ?
- 29. चरित्र किसे कहते हैं ?
- 30. इस गद्यखंड का उचित शीर्षक दीजिए ?
- निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर कहानी लिखकर उचित शीर्षक दीजिए : (3)
- 31. एक जमींदार - बहुत से नौकर - खेती की आमदनी का दिन - घर - दिन घटते जाना मित्र की सलाह - 'सुबह खेत की सैर करो' कुछ नौकर गायब, कुछ चीजे गायब - रोज देखभाल - आँखे खुलना - खुद काम में लग जाना - सभी नौकरो में उत्साह - आमदनी बढ़ना - सीख ।

अथवा

- 31. निम्नानुसार पत्रलेखन कीजिए :
सोना टारुन शीप, मांडल रोड, विरमगाम से वंश पटेल राजकोट में रहनेवाले अनिल वर्मा को पर्यावरण का महत्त्व समझाते हुए पत्र लिखता है ।
- निम्नलिखित विषय पर लगभग 100 शब्दों में निबंध लिखिए : (6)
- 32. मेरा प्रिय त्योहार : परिचय - प्रिय होने का कारण - त्योहार की तैयारियाँ - मनाने का ढंग - उपसंहार.

अथवा

- 32. मेरा भारत महान : भारतीय संस्कृति, भौगोलिक एवं ऐतिहासिक महत्त्व - विश्व में योगदान - संदेश
- अथवा
- 32. विद्यार्थी की आत्मकथा : प्रस्तावना - कर्तव्य - प्रथम नंबर आना - प्रिय होना - परिस्थिति से संघर्ष - अंत - उपसंहार ।

ધોરણ-9 ગણિત
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	16	16	13	03	02	50
ટકા	32	32	26	06	04	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	-	-
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	સંખ્યા પદ્ધતિ	10
2.	બહુપદીઓ	10
3.	યામ ભૂમિતિ	04
4.	દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણો	06
5.	યુક્લિડની ભૂમિતિનો પરિચય	04
6.	રેખાઓ અને ખૂણાઓ	10
7.	સંભાવના	06
	કુલ	50

ધોરણ-9 ગણિત
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ-A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) [10]
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્ન, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈ પણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3 થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ-B (ટૂંકા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.) [16]
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-C (ટૂંકા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 3 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-D (લાંબા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 4 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

ધોરણ-9 ગણિત
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ : A

સૂચના મુજબ જવાબ આપો : (1 થી 10) દરેકનો 1 ગુણ

[10]

● નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :

1. દરેક પૂર્ણ સંખ્યા એ પ્રાકૃતિક સંખ્યા છે.
2. દરેક પ્રાકૃતિક સંખ્યા એ વાસ્તવિક સંખ્યા છે.

● નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :

3. $125^{-\frac{1}{3}}$ ની કિંમત _____ છે.

- (A) 5 (B) $\frac{1}{5}$ (C) 25 (D) $\frac{1}{25}$

4. જો $P(y) = y^2 - y + 4$ તો $P(2) =$ _____.

- (A) 10 (B) 4 (C) 2 (D) 6

● નીચેના વિધાનો સાચા બને તે પ્રમાણે ખાલી જગ્યા પૂરો :

5. ઘન ને _____ પરિમાણ હોય છે.

6. પાયથાગોરસ એ _____ ના શિષ્ય હતા.

7. $P(x) = 3x - 2$ બહુપદીનું શૂન્ય _____ છે.

● એક વાક્ય કે શબ્દમાં જવાબ આપો :

8. અશક્ય ઘટનાની સંભાવના કેટલી હોય ?

9. બે ભિન્ન સમતલીય રેખાઓ પરસ્પર છેદતી ન હોય તો તેમના વિશે શું કહી શકાય ?

10. ત્રણ ભિન્ન અસમરેખ બિંદુઓમાંથી કેટલી રેખાઓ પસાર થાય ?

વિભાગ : B

● નીચેના પ્રશ્નોની ટૂંકમાં ગણતરી કરી જવાબ આપો : (11 થી 18) દરેકનો 2 ગુણ

[16]

11. 3 અને 4 વચ્ચેની ચાર સંમેય સંખ્યાઓ શોધો.

12. સાદું રૂપ આપો : $2^{\frac{2}{3}} \times 2^{\frac{1}{5}}$

13. નીચે આપેલી બહુપદીઓની ઘાત જણાવો :

(i) $5t - \sqrt{7}$

(ii) $4 - y^2$

14. $12x^2 - 7x + 1$ ના અવયવો પાડો.

અથવા

$(2x + 1)^3$ નું વિસ્તરણ કરો.

15. $(-2, 4)$, $(3, -1)$, $(1, 2)$ અને $(-3, -5)$ બિંદુઓ કયા ચરણમાં આવેલા બિંદુઓ છે ? તે જણાવો.

16. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(i) ચામ સમતલમાં કોઈપણ બિંદુ દર્શાવવા ઉપયોગમાં લેવાતી સમક્ષિતિજ અને શિરોલંબ રેખાઓના નામ જણાવો.

(ii) X-અક્ષ અને Y-અક્ષ દ્વારા બનતા સમતલના દરેક ભાગને શું કહે છે ?

17. જો $x = 2$ અને $y = 1$ એ સમીકરણ $2x + 3y = k$ નો એક ઉકેલ હોય તો k ની કિંમત શોધો.

અથવા

$\pi x + y = 9$ સમીકરણના ચાર ઉકેલ લખો.

18. ક્રિકેટમાં, એક મહિલા ખેલાડીએ 30 બોલમાંથી 6 વાર દડાને ક્ષેત્રરેખાની બહાર મોકલ્યો. તેણીએ દડાને ક્ષેત્ર રેખાની બહાર ન મોકલ્યો હોય તેની સંભાવના શોધો.

અથવા

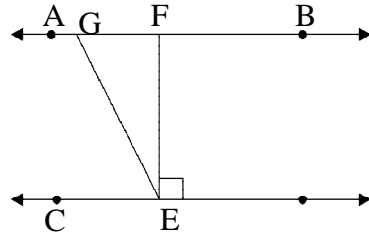
એક સિક્કાને ત્રણ વાર ઉછાળતાં સિક્કા પર છાપ કરતાં કાંટો વધારે વાર મળવાની સંભાવના શોધો.

વિભાગ : C

● નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો : (19 થી 22) (પ્રત્યેકના 3 ગુણ) [12]

19. $\sqrt{5}$ ને સંખ્યા રેખા પર દર્શાવો.

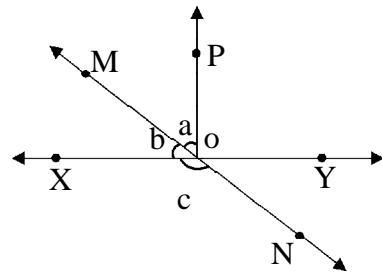
20. આપેલ આકૃતિમાં જો $AB \parallel CD$, $EF \perp CD$ અને $\angle GED = 126^\circ$ છે. તો $\angle AGE$, $\angle GEF$ અને $\angle FGE$ મેળવો

21. અભિકોણો સમાન હોય છે તેમ સાબિત કરો.

અથવા

આપેલ આકૃતિમાં રેખા XY અને MN બંને Oમાં છેદે છે. જો $\angle POY = 90^\circ$ અને $a : b = 2 : 3$ તો C શોધો.

22. ટાયર બનાવતી એક કંપનીએ પોતાનું ટાયર બદલવાનું થાય તે પહેલાં કેટલું અંતર કાપે છે. તેની નોંધ કરી છે. નીચેનું કોષ્ટક 1,000 ટાયર વિશે પરિણામ.

અંતર (કિ.મી.માં)	4,000 કરતાં ઓછું	4,000 થી 9,000	9,000 થી 14,000	14,000 કરતાં વધુ
આવૃત્તિ	20	210	325	445

જો તમે આ કંપનીનું ટાયર ખરીદો તો :

- 4,000 કિમી અંતર કાપતા પહેલાં ટાયર બદલવાની જરૂર પડી હોય તેની સંભાવના શોધો.
- ટાયરે 9,000 કિ.મી.થી વધુ અંતર કાપ્યું હોય તેની સંભાવના કેટલી ?
- ટાયર બદલવાની જરૂર 4,000 કિ.મી. અને 14,000 કિ.મી. અંતર કાપ્યાની વચ્ચે પડી હોય તેની સંભાવના કેટલી ?

વિભાગ : D

- નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો : (પ્રત્યેકના 4 ગુણ) (23 થી 25) [12]

23. ધોરણ-9 ની બે વિદ્યાર્થિનીઓ મોના અને રિન્કુએ ભૂકંપગ્રસ્ત લોકો માટે પ્રધાનમંત્રી રાહતફંડમાં સંયુક્ત રીતે રૂ.100નો ફાળો આપ્યો. આ માહિતી આધારિત દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણ લખો. આ સમીકરણ આધારિત આલેખ દોરો.

24. જે રેખાઓ એક જ રેખાને સમાંતર હોય તે પર પરસ્પર સમાંતર હોય છે. તેમ સાબિત કરો.

અથવા

જો એક છેદિકા બે સમાંતર રેખાઓને છેદે તો અંતઃ યુગ્મકોણની પ્રત્યેક જોડ સમાન હોય છે તેમ સાબિત કરો.

25. ચકાસો :

$$a^3 + b^3 + c^3 - 3abc = \frac{1}{2} (a + b + c) [(a - b)^2 + (b - c)^2 + (c - a)^2]$$

ધોરણ-9 સંસ્કૃત

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	13	17	08	08	04	50
ટકા	26%	34%	16%	16%	08%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	09	18
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	09
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	13
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	-	-
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	સમર્ચનમ્	03
2.	કુલસ્ય આચારઃ	02
3.	પરં નિધાનમ્	10
4.	વલભીવિદ્યાસ્થાનમ્	04
5.	સુભાષિતવૈભવઃ	08
6.	સર્વં ચારુતરં વસન્તે	07
7.	સંહતિઃ કાર્યસાધિકા	07
8.	કાષાયાણાં કોઽપરાધઃ	04
9.	અભ્યાસ-1	01
10.	અપઠિતમ્	04
	કુલ	50

ધોરણ-9 સંસ્કૃત

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ છે.
 (2) દરેક વિભાગ ફરજિયાત છે. વિકલ્પ આંતરિક છે.
 (3) પ્રશ્ની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A

- અધોલિખિતાનાં શબ્દાનામ્ અર્થ દતાભ્યાં વિકલ્પાભ્યાં ચિત્વા લિખત ।
 (નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દોના સાચા અર્થ સામે આપેલા વિકલ્પોમાંથી શોધીને લખો.)
- 1. પ્રશ્નક્રમાંક-1 1
- 2. પ્રશ્નક્રમાંક-2 1
- અધો દત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દં લિખત ।
 (નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દનો સમાનાર્થી સંસ્કૃત શબ્દ લખો.)
- 3. પ્રશ્નક્રમાંક-3 1
- અધોદત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દં ચિનુત ।
 (નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શોધો.)
- 4. પ્રશ્નક્રમાંક-4 1
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ પુલ્લિંગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
 (નીચે આપેલા શબ્દોમાંથી પુલ્લિંગ શબ્દ શોધીને લખો.)
- 5. પ્રશ્નક્રમાંક-5 1
- 6. પ્રશ્નક્રમાંક-6 1
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ સ્ત્રીલિંગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
 (નીચે આપેલા શબ્દોમાંથી સ્ત્રીલિંગ શબ્દ શોધીને લખો.)
- 7. પ્રશ્નક્રમાંક-7 1
- 8. પ્રશ્નક્રમાંક-8 1
- ગુર્જરભાષાયાઃ શબ્દસ્ય સંસ્કૃતશબ્દં લિખત ।
 (ગુજરાતી શબ્દનો સંસ્કૃત શબ્દ લખો.)
- 9. પ્રશ્નક્રમાંક-9 1
- પ્રકોષ્ઠે દત્તેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ યોગ્યં શબ્દરૂપં ચિત્વા રિક્તસ્થાનં પૂરયત ।
 (કોંસમાં આપેલા શબ્દરૂપોમાંથી યોગ્ય રૂપ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.)
 (નોંધ : પ્રશ્ન 1 થી 10 માટે સમાનાર્થી, વિરુદ્ધાર્થી, પુલ્લિંગ, સ્ત્રીલિંગ, શબ્દઓળખ, શબ્દાર્થ, ખાલી જગ્યા વગેરે મુદ્દાને આધારે પ્રશ્ન પૂછવા.) 1
- 10. પ્રશ્નક્રમાંક-10 1

વિભાગ-B

- અધોદત્તયોઃ પ્રશ્નયોઃ સંસ્કૃતભાષયા ઉત્તરં લિખત । 2
(નીચે આપેલ પ્રશ્નના સંસ્કૃત ભાષામાં ઉત્તર લખો.)
- 11. પ્રશ્નક્રમાંક-11
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં માતૃભાષાયાં ઉત્તરાણિ લિખત । 6
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માતૃભાષામાં ઉત્તર લખો.) (એક પ્રશ્ન આંતરિક વિકલ્પનો રહેશે.)
- 12. પ્રશ્નક્રમાંક-12
- 13. પ્રશ્નક્રમાંક-13
- 14. પ્રશ્નક્રમાંક-14
અથવા
પ્રશ્નક્રમાંક-14
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં માતૃભાષાયાં ઉત્તરાણિ લિખત । 6
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માતૃભાષામાં ઉત્તર લખો.)
- 15. પ્રશ્નક્રમાંક-15
- 16. પ્રશ્નક્રમાંક-16
- 17. પ્રશ્નક્રમાંક-17

વિભાગ-C

- અધોદત્તં ગદ્યખંડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત । 5
(નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)
- 18. પ્રશ્નક્રમાંક-18
- ગદ્યખંડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । 3
(ગદ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
- 19. પ્રશ્નક્રમાંક-19 અથવા પ્રશ્નક્રમાંક-19
- નાટ્યખંડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । 3
(નાટ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.)
- 20. પ્રશ્નક્રમાંક-20
- પદ્યખંડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । 3
(પદ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
- 21. પ્રશ્નક્રમાંક-21 અથવા પ્રશ્નક્રમાંક 21

વિભાગ-D

- અધોરેખાઙ્કિતપદાનિ શુદ્ધાનિ કૃત્વા ગદ્યાંશં પુનઃ લિખત । 4
(રેખાંકિત શબ્દો સુધારીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો.)
  - 22. પ્રશ્નક્રમાંક-22
  - અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત । 4
(નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃત ભાષામાં લખો.)
  - 23. પ્રશ્નક્રમાંક-23
  - શ્લોકસ્ય પૂર્તિ કુરુત । 2
(શ્લોકપૂર્તિ કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
  - 24. પ્રશ્નક્રમાંક-24 અથવા 24
  - અર્થવિસ્તારં કુરુત । 2
(અર્થવિસ્તાર કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
(અર્થવિસ્તારમાં પદ્ય-5 અને ગદ્ય-7માંથી પૂછવા)
  - 25. પ્રશ્નક્રમાંક-25 અથવા 25
-

ધોરણ-9 સંસ્કૃત
પ્રથમ પરીક્ષા
નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ છે.
(2) દરેક વિભાગ ફરજિયાત છે. વિકલ્પ આંતરિક છે.
(3) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A

- અધોલિખિતાનાં શબ્દાનામ્ અર્થ દત્તાભ્યાં વિકલ્પાભ્યાં ચિત્વા લિખત ।
[પાઠ્યપુસ્તકના આધારે નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દોના સાચા અર્થ સામે આપેલા વિકલ્પોમાંથી શોધીને લખો.]
- 1. પરં - શ્રેષ્ઠ / પરાયો (1)
- 2. બન્દી - બોલવું / કેદી (1)
- અધોદત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દં લિખત । (1)
[નીચે આપેલ સંસ્કૃત શબ્દનો સમાનાર્થી સંસ્કૃત શબ્દ આપો.]
- 3. ચક્ષુઃ - નયનઃ / પક્ષી
- અધોદત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દં લિખત ।
નીચે આપેલ સંસ્કૃત શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી સંસ્કૃત શબ્દ આપો. (1)
- 4. પુરા - પૂર્વે / અધુના
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ પુલ્લિઙ્ગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
[નીચે આપેલા શબ્દરૂપોમાંથી પુલ્લિંગ શબ્દો શોધીને લખો.]
- 5. જનપદઃ / ઉપનગરમ્ (1)
- 6. ચિત્તમ્ / પાર્થિવઃ (1)
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ સ્ત્રીલિઙ્ગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
[નીચે આપેલા શબ્દરૂપોમાંથી સ્ત્રીલિંગ શબ્દો શોધીને લખો.]
- 7. વાકકેલી / ગવાક્ષઃ (1)
- 8. સુવદના / પ્રદોષઃ
- ગુર્જરભાષાયાઃ શબ્દસ્ય સંસ્કૃતશબ્દં લિખત । (1)
[ગુજરાતી શબ્દનો સંસ્કૃત શબ્દ લખો.]
- 9. પાતળા અથવા ભમરો

- પ્રકોષ્ટ દત્તેભ્યઃ શબ્દરુપેભ્યઃ યોગ્યં રૂપં ચિત્વા તેન રિક્તસ્થાનં પૂરયત । (1)
[કોંસમાં આપેલ શબ્દરૂપમાંથી યોગ્ય રૂપ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.]
- 10. ઇદમ્ અહમ્ _____ ઉપૈમિ । (અનૂતાત્, સત્યમ્, વ્રતમ્)

વિભાગ-B

- 11. અધોદત્તયોઃ પ્રશ્નયોઃ સંસ્કૃતભાષયા ઉત્તરં લિખતઃ । (નીચે આપેલ પ્રશ્નના સંસ્કૃત ભાષામાં ઉત્તર લખો.) (2)
(A) પ્રાચીનકાલાત્ વલ્ભી કસ્ય કેન્દ્રમ્ આસીત્ ?
(B) પૂનઃ મનઃ કઃ હન્તિ ?
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખત । (નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (6)
- 12. કુલાચાર એટલે શું ?
- 13. ધારાદેશની શી વિશેષતા હતી ?
- 14. વલભીમાં કયા કયા આચાર્યો થઈ ગયા ?
અથવા
- 14. કબૂતરો કઈ રીતે જાળમાંથી મુક્ત થયા ?
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખત । (નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (6)
- 15. યોગીઓ કોના દર્શન કરે છે ?
- 16. પાઠકના કેટલા ગુણ છે ?
- 17. વસંતઋતુ કોને કોને શું આપે છે ?

વિભાગ-C

- 18. અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા તદાધારિતાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતભાષાયાં લિખત । (નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને તેની નીચે આપેલ સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.) (5)
અસ્તિ ગોદાવરીતીરે વિશાલઃ શાલ્મલીતરુઃ । વિવિધેભ્યઃ દેશેભ્યઃ સમાગતાઃ બહવઃ વિહગાઃ તત્ર રાત્રી નિવસન્તિ । તેષુ લઘુપતનકનામા વાયસઃ અપિ એકતમઃ અસ્તિ । અથ કદાચિત્ પ્રભાતકાલે સ વાયસઃ કૃતાન્તં દ્વિતીયમ્ ઇવ અટન્તં વ્યાધમપશ્યત્ । તમવલોક્ય સોઽચિન્તયત્, અદ્ય પ્રાતરેવ અનિષ્ટદર્શનં સંજાતમ્ ન જાને તત્ કિમનભિપ્રેતં દર્શયિષ્યતિ ઇતિ વિચિન્ત્ય સ વ્યાકુલઃ સંજાતઃ) અથ તેન વ્યાધેન તણ્ડુલકણાન્ વિકીર્ય જાલં વિસ્તીર્ણમ્ ।
પ્રશ્ન :
(A) ગોદાવરીતીરે કઃ તરુઃ ?

- (B) विविधेभ्यः देशेभ्यः समागताः के रात्रौ निवसन्ति ?
(C) वायसः कदा व्याधम् अपश्यत् ?
(D) व्याधेन किं विस्तीर्णम् ?
(E) वायसः कदा अनिष्टदर्शनं कृतवान् ?

- अधोलिखितस्य गद्यखण्डस्य मातृभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

(नीचेना गद्यखंडनो मातृभाषाभां अनुवाद करो)

(3)

19. एकः चातकशिशुः आसीत् । स एकदा तृषया पीडितः जनन्याः समीपं व्रजति वदति च “अम्ब ! तृषा मां पीडयति । अहं जलं पातुम् इच्छामि सम्प्रति मेघजलं न मिलति, अतः तडागजलमेव पातुम् इच्छामि ।”

अथवा

19. सम्प्रति विविधाः विश्वविद्यालयाः सुप्रसिद्धाः सन्ति । तेषु केचन एतादृशाः सन्ति यत्र अध्ययनार्थं प्रवेशं प्राप्य छात्रः स्वात्मानं धन्यं मन्यते । एवमेव पुराकालेऽपि अस्माकं भारतदेशे एतादृशा बहवः विश्वविद्यालयाः आसन् ।

20. अधोलिखितस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जर भाषायां अनुवादं कुरुत ।

(नीचेना नाट्यखंडनो मातृभाषाभां अनुवाद करो)

(3)

भोजः - भवान् कः वर्तते ?

युवकः - अहं घटपण्डितः अस्मि ।

भोजः - घटपण्डितः ? किं नाम घटपण्डितः इति ?

युवकः - यथा घटे परिपूर्णं जलं तिष्ठति, तथैव मयि परिपूर्णं ज्ञानं वर्तते ।

21. अधोलिखितस्य पद्यखण्डस्य मातृभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

(नीचेना पद्यखंडनो मातृभाषाभां अनुवाद करो.)

(3)

द्रुमाः सपुष्पाः सलिलं सपद्मं

स्त्रियः सकामाः पवनः सुगन्धिः ।

सुखाः प्रदोषा दिवसाश्च रम्याः

सर्वं प्रिये चारुतरं वसन्ते ॥

अथवा

भयानां भयं भीषणं भीषणानां

गतिः प्राणिनां पावनं पावनानाम् ।

महोच्चैःपदानां नियन्तृ त्वमेकं

परेषां परं रक्षकं रक्षकानाम् ॥

વિભાગ-D

22. અધોરેખાઙ્કિતાનિ પદાનિ શુદ્ધાનિ કૃત્વા ગદ્યખંડં પુનઃ લિખત । (4)
- (નીચે આપેલા ગદ્યખંડમાં રેખાંકિત શબ્દો સુધારીને સુવાચ્ય અક્ષરે ગદ્યખંડ ફરીથી લખો. સુધારેલા શબ્દો રેખાંકિત કરવા.)
- યદા ભવાન્ સેવાકાર્યાય પ્રવૃત્તઃ ભવિષ્યતિ તદા કાષાયવસ્ત્રધારિણં ભવન્તમ્ દૃષ્ટ્વા એકતઃ તે ભક્તાઃ સેવાકાર્યં ન અંગીકરિષ્યન્તિ, અપરતઃ તે ભવતઃ સેવામ્ કર્તુ પ્રવૃત્તાઃ ભવિષ્યન્તિ । અનેન કિમસ્માકં ધ્યેયસ્ય હાનિઃ ન ભવિષ્યતિ ? સંન્યાસસ્તુ મનોગતઃ સંકલ્પઃ એવ ।
23. અધોદત્તં ગદ્યખંડં પઠિત્વા તદાધારિતાનાં પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત । (4)
- (નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને તેની નીચે આપેલ સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)
- શ્વાપલ્લી નામૈકઃ ગ્રામઃ આસીત્ । તત્ર બહવઃ કુક્કુરાઃ વસન્તિ । તેષાં તીક્ષ્ણદન્તઃ નામ વૃદ્ધઃ સારમેયઃ અગ્રેસરઃ । એકદા ગઙ્ગાસ્નાનાય તસ્યેચ્છા સજ્જાતા । તતઃ સારમેયાણાં સભાયાં સ અઘોષયત્ - “હે શુનકાઃ ભાગીરથ્યાઃ દર્શનં પવિત્રમ્ । ભાગીરથ્યાં કૃતં સ્નાનં પાપહરણમ્ । તસ્માત્ ગઙ્ગાસ્નાનેન પુણ્યપ્રાપ્તયે કાશીમહં ગચ્છામિ ।
- પ્રશ્ન :
- (A) શ્વાપલ્લ્યાં કે વસન્તિ સ્મ ?
- (B) તીક્ષ્ણદન્તઃ કઃ આસીત્ ?
- (C) એકદા તીક્ષ્ણદન્તસ્ય કા ઇચ્છા સજ્જાતા ?
- (D) તીક્ષ્ણદન્તઃ ગઙ્ગાસ્નાનેન કિં પ્રાપ્તુમ્ એચ્છત્ ?
24. શ્લોકસ્ય પૂર્તિ કુરુત । (શ્લોકપૂર્ણ કરો.) (2)
- ચલં વિત્તં ..... જીવતિ ॥
- અથવા
- નમઃ શમ્ભવાય ..... શિવતરાય ચ ॥
25. અર્થવિસ્તારં કુરુત । (2)
- (અર્થવિસ્તાર કરો.)
- તક્ષકસ્ય વિષં દન્તે મક્ષિકાયાશ્ચ મસ્તકે ।
- વૃશ્ચિકસ્ય વિષં પુચ્છે સર્વાઙ્ગે દુર્જનસ્ય તત્ ॥
- અથવા
- અલ્પાનામપિ વસ્તૂનાં સંહતિઃ કાર્યસાધિકા ।
- તૃણૈર્ગુણત્વમાપન્નૈઃ બધ્યન્તે મત્તદન્તિનઃ ॥

ધોરણ-11 સંસ્કૃત (129) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	12	14	09	11	04	50
ટકા	24%	28%	18%	22%	08%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	10	20
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	01	03
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-I)	03	12
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-II)	01	05
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

યુનિટ દીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	વેદામૃતમ્	04
2.	વિના વૃક્ષં 'ગૃહં' શૂન્યમ્	05
3.	વર્ષાવર્ણનમ્ ।	05
4.	દશકં ધર્મલક્ષણમ્	04
5.	પૃથુચરિતમ્	06
6.	કિન્તોઃ કુટિલતા	05
7.	હનુભદ્રીમસેનયોઃ સંવાદઃ	05
8.	વચ્સો વિદ્યાઃ	01
9.	સંસ્કૃત સા. ઈતિ. છંદ અલંકાર, ન્યાય	10
10.	અપઠિત	04
	કુલ	50

ધોરણ-11 સંસ્કૃત (129) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ વિભાગ છે.
(2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(3) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A

- અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ સમુચિતમ્ ઉત્તરં ચિનુત । [04]
- 1. પ્રશ્નક્રમાંક-1
- 2. પ્રશ્નક્રમાંક-2
- 3. પ્રશ્નક્રમાંક-3
- 4. પ્રશ્નક્રમાંક-4
- પ્રદત્તૈઃ પદૈઃ રિક્તસ્થાનાનિ પૂરયત । [03]
- 5. પ્રશ્નક્રમાંક-5
- 6. પ્રશ્નક્રમાંક-6
- 7. પ્રશ્નક્રમાંક-7
- 'ક' વર્ગેણ સહ 'ખ' વર્ગ યોજયત । [03]
- 8. પ્રશ્નક્રમાંક-8
- 9. પ્રશ્નક્રમાંક-9
- 10. પ્રશ્નક્રમાંક-10

વિભાગ-B

- અધોલિખિતસ્ય ગદ્યખંડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । [04]
- 11. પ્રશ્નક્રમાંક-11 અથવા 11
- અધોલિખિતસ્ય પદ્યખંડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં લિખત । [04]
- 12. પ્રશ્નક્રમાંક-12 અથવા 12
- અધોદત્તં ગદ્યખંડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતભાષાયાં લિખત । (અપઠિત) [04]
- 13. પ્રશ્નક્રમાંક-13
- A, B, C, D

(નોંધ : વિદ્યાર્થીઓની વય-જ્ઞાન કક્ષાને આધારે ગદ્યખંડ અને પ્રશ્નોની સ્વવિવેકથી પસંદગી કરવી)

વિભાગ-C

- સમીક્ષાત્મકં ટિપ્પણી લિખત । [04]
- 14. પ્રશ્નક્રમાંક-14
- 15. પ્રશ્નક્રમાંક-15 અથવા 15
- અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતભાષાયાં લિખત । (પઠિતમ્) [05]
- 16. પ્રશ્નક્રમાંક-16
A, B, C, D, E
- પદ્યસ્ય પૂર્તિઃ વિધેયા । [02]
- 17. પ્રશ્નક્રમાંક-17
  - પ્રથમ પરીક્ષા માટે પદ્ય બીજાના આધારે પદ્યપૂર્તિ માટે શ્લોકની પસંદગી કરવી.
  - દ્વિતીય પરીક્ષા માટે પદ્ય આઠના આધારે પદ્યપૂર્તિ માટે શ્લોકની પસંદગી કરવી.

વિભાગ-D

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં માતૃભાષાયામ્ ઉત્તરાણિ લિખત । [04]
- 18. પ્રશ્નક્રમાંક-18 (પદ્ય)
- 19. પ્રશ્નક્રમાંક-19 (ગદ્ય)
- અર્થવિસ્તારં કુરુત । [03]
- 20. પ્રશ્નક્રમાંક-20
(નોંધ : પદ્ય ચારના આધારે અર્થવિસ્તાર માટે પદ્યની પસંદગી કરવી.)

વિભાગ-E

- સંક્ષિપ્તાં ટિપ્પણી લિખત । [02]
- 21. પ્રશ્નક્રમાંક-21 અથવા 21 (સંક્ષેપ નોંધ)
- ન્યાય સમજાવો. [02]
- 22. પ્રશ્નક્રમાંક-22 (ન્યાય)
- અલંકાર [02]
- 23. પ્રશ્નક્રમાંક-23 (અલંકાર)
(નોંધ : અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ અલંકાર પરિચય અને અલંકારના ઉદાહરણ આધારિત પ્રશ્ન પૂછવો.)
- છંદ [02]
- 24. પ્રશ્નક્રમાંક-24 નીચે નોંધ લખવી. (છંદ)
(અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ છંદ પરિચય અને છંદના ઉદાહરણ આધારિત જ પ્રશ્ન પસંદ કરી છંદનો પ્રશ્ન પૂછવો.)
- સાહિત્ય [02]
- 25. પ્રશ્નક્રમાંક-25
(નોંધ : અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ સાહિત્યના વિષયવસ્તુ આધારિત પ્રશ્ન પૂછવાનો રહેશે.)

BLUEPRINT
પ્રથમ પરીક્ષા

ધોરણ : 11 (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વિષય : સંસ્કૃત (129)

કુલ ગુણ : 50

સમય : 2 કલાક

પ્રકરણ નંબર	જ્ઞાન (Knowledge)						સમજ (Understanding)						ઉપયોગન (Application)						ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill)						કુલ								
	OBJ Mark		SA-I Marks		LA-I Marks		LA-II Marks		OBJ Mark		SA-I Marks		LA-I Marks		LA-II Marks		OBJ Mark		SA-I Marks		LA-I Marks		LA-II Marks										
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4		5							
1.	1(1)																									4(3)							
2.		2(1)					2(1)																				5(3)						
3.									4(1)																		5(2)						
4.																											4(2)						
11.	1(1)																										6(3)						
12.																											5(1)						
13.																											5(3)						
14.	1(1)																										2(2)						
21.		2(1)*																									10(5)						
22.																											4(1)						
Sub. Total	3(3)	2(1)	3(1)	4(1)	4(1)	3(3)	10(5)	4(1)	4(1)	3(3)	6(3)	2(1)	2(1)	4(2)	1(1)	1(1)	2(1)	1(1)	1(1)	2(1)	2(1)	5(1)	5(1)	4(1)	4(1)	50(25)							
Total	12(6)												14(6)						9(6)						11(6)						4(1)		50(25)

- નોંધ :
1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નની સંખ્યા દર્શાવે છે જ્યારે કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
  2. * નિશાની એ પ્રશ્નપત્ર અથવા પ્રશ્નોને દર્શાવે છે.
  3. પ્રશ્નપત્રમાં અપરિહત ગદ્ય સમીક્ષા વિદ્યાર્થીની વ્યક્તિ અનુસાર પસંદગી કરવી.
  4. પ્રથમ પરીક્ષામાં શ્લોકપૂર્તિ બીજા પદ્યમાંથી અને અર્થવિસ્તાર ચોથા કાવ્યમાંથી પસંદ કરવાનું રહેશે.
  5. આ બ્લ્યૂપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે તેના આધારે પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે અલગ બ્લ્યૂપ્રિન્ટ હોઈ શકે છે.

विभाग : B

- अधोलिखितस्य गद्यखण्डस्य अनुवादम् कुरुत : [04]

11. अस्यां दुरवस्थायां प्रजारक्षणार्थम् ऋषयः प्रवृत्ताः । तैः वेनो दण्डितः मारितश्च । तदनन्तरं ऋषयः तस्य पृथुनामकं पुत्रं राज्यासने प्रस्थापितवन्तः पृथुः दयालुः धार्मिकः च आसीत् ।

अथवा

11. वैद्यस्य वचनानि श्रुत्वा भोजगोष्ठ्यां गमनस्य इच्छा अर्धमात्रायां तु अत्रैव समाप्ता । तथापि अहं भोजगोष्ठ्याम् अगच्छम् । अत्र वैद्यमहोदयस्य किन्तुशब्दः मम कण्ठनलिकायां संलग्नः आसीत् । भोजगोष्ठ्यां यं यं पदार्थम् अहं पश्यामि, सः सः पदार्थः गरिष्ठ एवास्तीति प्रतीतिर्भवति स्म ।

- अधोलिखितस्य पद्यखण्डस्य मातृभाषायाम् अनुवादं कुरुत । [04]

12. ततः प्रावर्तत प्रावृट् सर्वसत्त्वसुखप्रदा ।
विद्योतमान-परिधि विस्फूर्जितनभस्तला ॥
अष्टौ मासान् निपीतं यद् भूम्या जलमयं वसु ।
स्वगोभिर्मोक्तुमारेभे भास्करः काल आगते ॥

अथवा

12. वक्त्रेणोत्पल नालेन यथोर्ध्वं जलमाददेत् ।
तथा पवनसंयुक्तः पादैः पिबति पादपः ॥
तेन तज्जलामादतं जरयत्यग्नि-मारुतौ ।
आहारपरिणामाच्च स्नेहो वृद्धिश्च जायते ॥

13. अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत । [04]

प्रजापतेः त्रयः पुत्राः देवाः मनुष्याः असुराः च आसन् । तेषु देवाः प्रजापतिं प्रथमं प्रार्थितवन्तः यत् अस्मभ्यं हितकारकम् अक्षरम् उपदिशतु इति । तदा प्रजापतिः 'द' इति प्रोक्तवान् । अर्थात् दाम्यत इति । अस्यायमाशयः देवाः संयमं कुर्वन्तु इति प्रजापतेः उपदेशः ।

प्रश्न : (A) प्रजापतेः के त्रयः पुत्राः आसन् ?

(B) पुत्राः प्रजापतिं किं प्रार्थितवन्तः ?

(C) प्रजापतिः कं अक्षरं प्रोक्तवान् ?

(D) देवाः किं कुर्वन्तु ?

विभाग : C

- समीक्षात्मकं टिप्पणीं लिखत । [04]

14. वृक्षनो भडिभा

15. हुनुमानना पात्रनी विशेषता

अथवा

15. राजा तरीके पृथु

16. અધોદત્તં ગદ્યખण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत । [05]

लेखकस्य चिन्ता गतापि पुनरागता । न्यायाधीशस्य स किन्तुकुन्तः मम अन्तःकरणम् अद्यापि समन्तात् कृन्तति । अपरं च अनेन किन्तुशब्देन आनन्दस्य अनुभव प्रसङ्गे अहं नितान्तम् अनुतापमपि अन्वभवम् । एकदा पुस्तकमेकम् आदाय अहम् एकस्य साहित्यमर्मज्ञस्य नेतुः समीपमगच्छत् । अस्य पुस्तकस्य विषयः, तस्य प्रस्तुतिः, मुद्रणसौष्ठवं चित्रयोजनं चेति सर्वमपि सुन्दरमासीत् ।

- प्रश्न : (A) कस्य चिन्ता गतापि आगता ?
 (B) न्यायाधीशस्य कः शब्दः लेखकस्य अन्तःकरणं कृन्तति ?
 (C) लेखकः आनन्दस्य प्रसङ्गे किं अन्वभवत् ?
 (D) पुस्तकमादाय कस्य समीपमगच्छत् ?
 (E) पुस्तकं कीदृशमासीत् ?

17. पद्यस्य पूर्तिः विधेया । [02]

एतेषां सर्ववृक्षा ..... ह्यतन्द्रितः ॥

विभाग : D

● मातृभाषायाम् उत्तरत । [04]

18. ભક્ત કોના કોનાથી અભયની પ્રાર્થના કરે છે ?
 19. ભીમસેનને માર્ગમાં રહેલ વાનર અભૂતપૂર્વ કેમ લાગે છે ?
 20. અર્થવિસ્તારં કરુત । [03]

अन्यदीये तृणे रत्ने काञ्चने मौक्तिकेऽपि वा ।
 मनसा विनिवृत्तिर्या तदस्तेयं विदुर्बुधाः ॥

विभाग : E

● संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । [02]

21. ऋग्वेद

અથવા

21. ઉપનિષદ
 22. सिंहावलोकनन्यायः समझवो. [02]
 23. ‘दमयन्त्याः वदनं चन्द्रमिव सुन्दरम् ।’ ઉદાહરણમાં કયો અલંકાર છે ? [02]
 24. લૌકિક છંદના બે પ્રકાર જણાવો. [02]
 25. પંડિત વિષ્ણુ શર્માએ કયા રાજાના કેવા પુત્રોને પંચતંત્રનો અભ્યાસ કરાવ્યો હતો ? [02]

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	11	18	15	03	03	50
ટકા	22%	36%	30%	06%	06%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	આપણી આસપાસમાં દ્રવ્ય	07
2.	આપણી આસપાસના દ્રવ્યો શુદ્ધ છે ?	08
5.	સજીવનો પાયાનો એકમ	07
6.	પેશીઓ	07
8.	ગતિ	07
9.	બળ તથા ગતિના નિયમો	07
14.	નૈસર્ગિક સ્ત્રોતો	07
	કુલ	50

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ-A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો) (10-20 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) [10]
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, શોધ અને શોધક, આકૃતિમાં ભાગ ઓળખો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્ન, ચિત્ર ઓળખો, વિધાન-કારણ સંબંધ ચકાસતા પ્રશ્નો, પૂર્ણ કરો, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈ પણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3 થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ-B (ટૂંકા પ્રશ્નો) (40-50 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.) [16]
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-C (ટૂંકા પ્રશ્નો) (60-80 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 3 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-D (લાંબા પ્રશ્નો) (90-120 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 4 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

સમગ્ર પ્રશ્નપત્રમાં વિજ્ઞાન વિષયનું હાર્ટ જળવાય તેવા વૈવિધ્યપૂર્ણ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવાનો પ્રયત્ન કરવો, જેવા કે વૈજ્ઞાનિક સમજૂતી આપો, દાખલા, રાસાયણિક સમીકરણ આધારિત પ્રશ્નો, આકૃતિ, તફાવત, વ્યાવહારિક અનુબંધ, અવલોકન અને નિર્ણય, વગેરે.

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચના : 1. તમામ વિભાગ ફરજિયાત છે. સૂચનાની સામે બતાવવામાં આવેલ સંખ્યા વિભાગના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
2. વિકલ્પો આંતરિક આપવામાં આવેલ છે.
3. જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ, પ્રમાણસર અને નામનિર્દેશિત આકૃતિ દોરવી.
4. પ્રશ્નોના જવાબ વિભાગ પ્રમાણે જ ક્રમસર લખવા.

વિભાગ-A

- નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 1 થી 10ના આશરે 10 થી 20 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.
(પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

[10]

1. વાયુ કયો ગુણધર્મ ધરાવતો નથી ?
(A) ઉચ્ચ સંકોચનીયતા (B) ઉચ્ચ તરલતા
(C) ઉચ્ચ ઘનતા (D) વધારે કદ
2. રૂધિરમાંથી નશાકારક દ્રવ્યોને અલગ કરવા કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
(A) કોમેટોગ્રાફી (B) સેન્ટ્રીફ્યુગેશન
(C) નિતારણ (D) આપેલ પૈકી એકપણ નહિ
3. પ્રવિણ યુકેરીયોટિક કોષના ગુણધર્મો નીચે મુજબ વર્ણવે છે. તે પૈકી કયા ગુણધર્મો સુસંગત નથી તે જણાવો.
(A) કોષનું કદ 5 – 100 μm હોય છે. (B) ફક્ત એક જ રંગસૂત્ર જોવા મળે છે.
(C) સુયોજિત કોષકેન્દ્ર જોવા મળે છે. (D) આપેલ પૈકી એકપણ ગુણધર્મ સુસંગત નથી
4. હાવર્સીયન નલિકા કઈ પેશીમાં આવેલી છે?
5. બેક્ટેરીયા કોની હાજરીમાં નાઈટ્રોજન સ્થાપન કરતાં નથી ?
6. વાયુની ગતિ ..... ના તફાવતને લીધે હોય છે.
7. એક અસ્થિ, બીજા અસ્થિ સાથે ..... પેશી દ્વારા જોડાયેલ હોય છે.
8. યોગ્ય જોડકાં જોડો :

A

- (i) બળ
(ii) વેગમાન

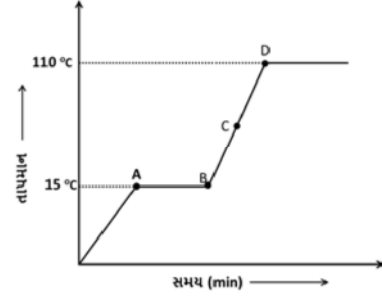
B

- (a) ms^{-2}
(b) $\text{kg} \cdot \text{ms}^{-2}$
(c) $\text{kg} \cdot \text{m}^2\text{s}^{-1}$
(d) $\text{kg} \cdot \text{ms}^{-1}$

9. કોઈ વસ્તુની નિયમિત વર્તુળમય ગતિ એ અચળ પ્રવેગી ગતિ કહેવાય છે, આ વિધાન સાચું છે કે ખોટું તે જણાવો.

10. એક પાત્રમાં મીણ ગરમ કરતાં મળતાં અવલોકન માટે , t. { t^{TM} → સમયનો આલેખ બાજુની આકૃતિમાં દર્શાવ્યો છે. આલેખ પરથી જણાવો કે આલેખના કયા ભાગમાં પદાર્થની અવસ્થા બદલાતી હોય તેવો નિર્દેશ થાય છે ?

વિભાગ-B

● નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 11 થી 18ના આશરે 40 થી 50 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)

[16]

11. “લાયસોઝોમને કોષની આત્મઘાતી અંગિકા કહે છે.” તમારો વૈજ્ઞાનિક મત લખો.

12. નીચે આપેલ અંગિકાઓના શોધકના નામ લખો

(A) કોષકેન્દ્ર (B) કોષ (C) જીવરસ (D) ગોલ્ગીકાય

અથવા

12. તફાવતના બે-બે મુદ્દા આપો : કોષરસપટલ અને કોષદીવાલ

13. વનસ્પતિ કોષની નામનિર્દેશનવાળી આકૃતિ દોરો.

14. તફાવત સ્પષ્ટ કરો : મૃદુત્તક પેશી – દઢોત્તક પેશી

15. અકસ્માતથી બચવા માટે ડ્રાઈવિંગ કરતી વખતે સીટ બેલ્ટનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. શા માટે ?

અથવા

15. ન્યૂટનનો ગતિનો ત્રીજો નિયમ જણાવી ઉદાહરણ દ્વારા સમજ આપો.

16. ‘શિયાળામાં ઓરડાના તાપમાને ઘી જામી જાય છે, પણ સોયાબીન કે રાઈનું તેલ જામી જતું નથી ગલનબિંદુ અને આંતરઆણ્વીય બળને આધારે સમજાવો.

અથવા

16. નીચે આપેલ પદાર્થોને આપણી આસપાસ મળી આવતી તેમની અવસ્થાને આધારે વર્ગીકૃત કરો.

કેરોસીન, તેલ, સ્ટીલ, હવા, પારો, CNG, રૂ, રુધિર

17. મગનભાઈ 20 મીટર લંબાઈના ચોરસ ખેતરની ધારે ધારે 80 સેકન્ડમાં એક ચક્કર પૂરું કરે છે. 4 મિનિટ 40 સેકન્ડ બાદ મગનભાઈએ પ્રારંભિક સ્થાનથી કેટલું સ્થાનાંતર કર્યું હશે ?

18. જીવસૃષ્ટિ માટે પાણીનું મહત્ત્વ શું છે ? તમારા દૃષ્ટિકોણથી ટૂંકમાં સમજાવો.

વિભાગ-C

- નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 19 થી 22ના આશરે 60 થી 80 શબ્દોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.
(પ્રત્યેક પ્રશ્નના 3 ગુણ) :

[12]

19. કુદરતમાં ઓક્સિજનચક્રની સમજ આપો.

અથવા

19. (a) 'ઓઝોન વાયુ સજીવો માટે કેવી રીતે લાભદાયક છે ?' – સમજાવો
(b) ઓઝોન સ્તરને નુકસાન પહોંચાડતા પદાર્થોના નામ જણાવો.
20. ચેતાપેશીનું સ્થાન, રચના અને તેના કાર્યની સમજ આપો.
21. તમે તમારી કારમાં CNG કીટ લગાડેલી છે. જેમાં રોજ મુસાફરી કરો છો. તમારો મિત્ર ભાવિન સમયાંતરે કીટની ચકાસણી કરાવવાનું કહે છે. ઉનાળામાં CNG માટે ખાસ કાળજી લેવાનું પણ સૂચન કરે છે. આ સંદર્ભમાં નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(a) CNG શું છે ?
(b) શા માટે ઉનાળામાં CNG બળતણ પર આધારિત વાહનોની વધુ કાળજી લેવી પડે છે? સમજાવો.
22. મિનાક્ષી બે જુદાજુદા પદાર્થોની જુદાજુદા તાપમાને દ્રાવ્યતા ચકાસે છે અને નીચે મુજબ આંકડા મેળવે છે.

[100 gm પાણીમાં દ્રાવ્ય થયેલ પદાર્થનું વજન કે જે દ્રાવણને સંતૃપ્ત બનાવવા પૂરતું છે તે દર્શાવેલ છે]

દ્રાવ્ય કરેલ પદાર્થ (gm)	તાપમાન (K)			
	280 K	295 K	313 K	333 K
(i) પોટેશિયમ નાઇટ્રેટ (KNO_3)	20	32	62	105
(ii) સોડિયમ ક્લોરાઇડ ($NaCl$)	35	36	38	40
(iii) એમોનિયમ ક્લોરાઇડ (NH_4Cl)	24	37	41	55

કોષ્ટક પરથી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો

- (i) 295 K તાપમાને કયા ક્ષારની દ્રાવ્યતા વધુ છે ? દરેક ક્ષારની દ્રાવ્યતા જણાવો.
- (ii) 313 K તાપમાને 50 gm પાણીમાં સોડિયમ ક્લોરાઇડનું સંતૃપ્ત દ્રાવણ બનાવવા કેટલા ગ્રામ સોડિયમ ક્લોરાઇડ જોઈએ ?
- (iii) ક્ષારની દ્રાવ્યતા પર તાપમાનની શું અસર થાય છે ? તે જણાવો.

વિભાગ-D

- નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 23 થી 25ના આશરે 90 થી 120 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેક પ્રશ્નના 4 ગુણ) [12]

23. મિશ્રણમાંના ઘટકોના અલગીકરણ માટેની પદ્ધતિઓ જણાવો અને 'ઉર્ધ્વપાતન' પદ્ધતિની આકૃતિ સહ સમજૂતી આપો.

અથવા

23. (a) કલિલના ગુણધર્મો જણાવો (ગમે તે બે)
 (b) નીચે દર્શાવેલ કલિલના પ્રકારોના ઉદાહરણ જણાવો.
 (i) એરોસોલ (ii) ઈમલ્શન (iii) જેલ (iv) ઘનસોલ
 (c) એરોસોલ અને ઘનસોલમાં વિક્ષેપિત માધ્યમ અને વિક્ષેપિત કલા જણાવો.

24. વેગ → સમયના આલેખનો ઉપયોગ કરી આપેલ ગતિના સમીકરણ તારવો.

(a) $v = u + at$ (b) $s = ut + \frac{1}{2} at^2$

જ્યાં v = પદાર્થનો અંતિમ વેગ, u = પદાર્થનો પ્રારંભિક વેગ

a = પદાર્થનો પ્રવેગ, t = સમયગાળો

25. (a) એક ગાડીનું દળ 1200 kg છે. 2 ms^{-2} ના પ્રતિ પ્રવેગથી ગાડી સ્થિર સ્થિતિમાં આવે છે. તો ગાડી અને રસ્તા વચ્ચે લાગતું બળ કેટલું હશે ?
 (b) જડત્વને વ્યાખ્યાયિત કરો. દૈનિક જીવનમાં સ્પર્શતાં ઉદાહરણો આપી જડત્વ સ્પષ્ટ કરો.

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાદ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	10	20	10	05	05	50
ટકા	20%	40%	20%	10%	10%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ભારતમાં બ્રિટિશ સત્તાનો ઉદય	06
2.	પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને રશિયન ક્રાંતિ	03
3.	નૂતન વિશ્વ તરફ પ્રયાણ	05
4.	ભારતની રાષ્ટ્રીય ચળવળો	06
8.	ભારતના રાજ્ય બંધારણનું ઘડતર અને લક્ષણો	04
9.	મૂળભૂત હકો, મૂળભૂત ફરજો અને રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો	06
13.	ભારત: સ્થાન, ભૂસ્તરીય રચના અને ભૂપૃષ્ઠ-I	05
14.	ભારત: સ્થાન, ભૂસ્તરીય રચના અને ભૂપૃષ્ઠ-II	08
15.	જળ-પરિવાહ	07
	કુલ ગુણ	50

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ - A	
	નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકનો 1 ગુણ)	10
1 & 2	● ખાલી જગ્યા (2 ગુણ)	
3 & 4	● નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો. (2 ગુણ)	
5 & 6	● નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે શબ્દોમાં જવાબ આપો. (2 ગુણ)	
7 & 8	● યોગ્ય જોડકાં જોડો (2 ગુણ)	
9 & 10	● યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. (2 ગુણ)	
	વિભાગ - B	
	નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો : (દરેકના 2 ગુણ)	16
11	● નીચે આપેલ વિધાન સમજાવો. (2 - ગુણ)	
12	● પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો (2 - ગુણ)	
13	● તફાવત લખો. (2 - ગુણ)	
14 થી 18	(એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)	
	વિભાગ - C	
	નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકના 3 ગુણ)	12
19	માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.	
20	● નીચેના શબ્દોનો અર્થ સમજાવો. (i) (ii) (iii)	
21	● નીચે આપેલ પરિસ્થિતિજન્ય સવાલનો જવાબ આપો. (એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)	
22	● તમને આપેલ ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેનાં સ્થાન દર્શાવો. (i) (ii) (iii)	
	વિભાગ - D	
23 થી 25	નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ) (એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)	12

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ કસોટી

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચના : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 25 પ્રશ્નો છે બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.
(3) પ્રશ્ન 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. દરેકનો 1 ગુણ છે.
(4) પ્રશ્ન 11 થી 18 ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો છે. દરેકના 2 ગુણ છે.
(5) પ્રશ્ન 19 થી 22 ટૂંકનોંધ પ્રકારના પ્રશ્નો છે. દરેકના 3 ગુણ છે.
(6) પ્રશ્ન 23 થી 25 સવિસ્તારવાળા પ્રશ્નો છે. દરેકના 4 ગુણ છે.

વિભાગ - A

- નીચે આપેલા પ્રશ્નના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકનો 1 ગુણ) (10)
- ખાલી જગ્યા પૂરો :
  1. _____ નો દિવસ યુ.એન. 3 તરીકે વિશ્વભરમાં ઉજવવામાં આવે છે ?
(A) 6 ડિસેમ્બર (B) 24 ઓક્ટોબર (C) 10 જાન્યુઆરી
  2. ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરે _____ ના હકને 'બંધારણીય આત્માનો' હક કહ્યો છે.
(A) બંધારણીય ઈલાજો (B) સ્વતંત્રતાનો હક (C) 10 જાન્યુઆરી
- નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો.
  3. રાજસ્થાનમાં ખારા પાણીનું વુલર સરોવર આવેલું છે ?
  4. 15 ઓગસ્ટ, 1947 ભારતનો સ્વાતંત્ર્યદિન છે ?
- નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક-બે શબ્દોમાં જવાબ આપો.
  5. કોંગોમાં કોણે સત્તા સ્થાપી ?
  6. F.A.O. નું પૂરું નામ જણાવો ?
- યોગ્ય જોડકાં જોડો :

A	B
7. (1) ભારતનું સર્વોચ્ચ શિખર	(a) દક્ષિણની ગંગા
8. (2) ગોદાવરી નદી	(b) માઉન્ટ એવરેસ્ટ
	(c) ગોડવિન ઓસ્ટિન (K ₂)

- યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ આપો :

9. રેખાંકિત પશ્ચિમ ભારતના નકશામાં સંજ્ઞા દર્શાવતું બંદર ઓળખાવો.

(A) સુરત (B) ચેન્નાઈ (C) કલિકટ (D) વિશાખાપટ્ટનમ

10. ભારતીય બંધારણ સભાના અધ્યક્ષનું નામ આપો.

(A) કનૈયાલાલ મુનશી (B) ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ (C) શ્યામા પ્રસાદ (D) સરદાર પટેલ

વિભાગ - B

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો : (દરેકના 2 ગુણ) (16)

11. નીચે આપેલ વિધાન સમજાવો.

— ‘વાઈસરોય ડેલહાઉસીને સુધારાવાદી ગવર્નર જનરલ કહ્યો છે.’

12. પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો.

(i) બ્લેક હેન્ડ (ii) ફાસેજ (iii) સામ્રાજ્યવાદ

13. તફાવત આપો :

— પૂર્વ તટીય મેદાન - પશ્ચિમ તટીય મેદાન

14. રોલેટ એક્ટને ગાંધીજીએ ‘કાળો કાયદો’ શા માટે કહ્યો ?

15. નદીઓનું આર્થિક મહત્ત્વ જણાવો.

16. મૂળભૂત હકો એટલે શું ? તેમનું મહત્ત્વ જણાવો.

અથવા

16. બાળમજૂરી સજાપાત્ર ગુનો છે ?

17. ‘ભારત એ બિનસાંપ્રદાયિક રાજ્ય છે.’ સમજાવો.

18. જળ-પ્રદૂષણ અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.

વિભાગ - C

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકના 3 ગુણ) (12)

19. કંપની શાસનની ભારત પર થયેલી સામાજિક અસરો જણાવો.

- નીચેના શબ્દોનો અર્થ સમજાવો.

20. (i) માનવ હકો (ii) કાયદા સમક્ષ સમાનતા (iii) શોષણ વિરોધી હક

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- નીચે આપેલ પરિસ્થિતિજન્ય સવાલના જવાબ વિચારીને આપો.
- 21. બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની સ્થાપના ના થઈ હોત તો..... ?
અથવા
- 21. સંયુક્ત રાષ્ટ્રોનું મહત્વનું અંગ 'સલામતી સમિતિ' પોતાનું કાર્ય કરવામાં નિષ્ફળ જાય તો.....
- 22. તમને આપેલ ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેની વિગતો (સ્થાનો) દર્શાવો.
(i) કર્કવૃત
(ii) અરવલ્લીની ગિરિમાળા
(iii) નર્મદા નદી

વિભાગ - D

- નીચે આપેલ પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો : (દરેકના 4 ગુણ) (12)
  - 23. જલિયાંવાલા બાગનો હત્યાકાંડ
અથવા
  - 23. વિદેશોમાં ક્રાંતિકારી પ્રવૃત્તિઓ વિશે લખો.
  - 24. ભારતનો આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર કેમ સરળ બન્યો છે ?
  - 25. ભારતની જમીનના પ્રકારો જણાવી દરેકની ટૂંકમાં માહિતી આપો.
-